

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS

4545 WEST 63rd STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXIX

Kaina 15 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, VASARIS — FEBRUARY 4, 1975

Nr. 29

Kissingeris susirūpinęs Turkijai pagalbos nutraukimu

Turkija iš NATO neišstotų, bet Amerikai bazės atsakyti

Washingtonas. — Kongresas yra nutaręs nuo vasario 5 sulaukti Turkijai pagalbos, jeigu iki to laiko ji neparodys pakankamai geros valios Kipro reikalu. Labiausiai tuo susirūpinęs sekretorius Kissingeris. Turkijos strateginė padėtis verčia daryti jai didesnių nuolaidų nei bet kuriam kitam kraštui. Kraštas, kuris kontroliuoja įėjimą į Viduržemio jūrą ir yra labai priešusis, turi išlikti Amerikos sąjungininku ir dar išikimesniu už kitus. Armiją laiko didele, apie pusę milijono gerai paruoštų karių, ir jų karininkams niekam nekelia abejonių. Amerika turkams yra davusi daug bilijonų dolerių karinės ir ekonominės pagalbos, o dabar beveik aišku, kad vasario 4 laivai su ginklais į Turkijos uostus jau neįplauks.

Kai kongresas pradėjo kontroliuoti užsienio pagalbą ir tarė griežtą žodį Turkijai, Kissingeris išsitarė, jog tai "katastrofa". Kodėl Kongresas taip supykė? Svarbiausia, kad invzijai į Kiprą panaudojo amerikietiškus ginklus. Pagalba pirmiausia buvo numatyta sulaukyti nuo gruodžio 10, bet Kissingerio prašomas Kongresas pratęsė porai mėnesių. Praėjusią savaitę Kissingeris tarėsi su Kongreso demokratiniams vadais, bet jie buvo nepalankūs. Progresas, kurį sekretorius galėjo prašyti vadams, buvo nepakankamas. 1,000 vyrų atitraukimas iš Kipro dar nėra pažanga. Turkai turi užimti 40 proc. Kipro, 200,000 graikų kipriečių pasitraukė iš užimtų sričių, ir turkai nieko nepadarė, kad jie galėtų grįžti. Iš užimtų teritorijų taip pat nežada išieiti, net simboliškai tos teritorijos ploto nemažina. Kipro de facto padalinimas nepriimtinas nei graikams, nei Kongresui.

Kissingeris nemano, kad Turkija pasitrauktų iš NATO, bet toli mėsės derybos dėl Kipro daros beveik neįmanomos. Dar nėra aišku, ar Amerikos bazės Graikijoje išliks, bet dar svarbesnės yra tos, kurios Turkijoje, Izmir ir aviacijos bazė Adanoje. Beveik tikra, kad bazių Amerika neteks.

Kita bėda, kuria opuoja Kissingeris, bet nenori girdėti Kongreso vadai, kad nutrūkus deryboms dėl Kipro, daug galimybių kilti Graikijos — Turkijos karui. Tada Kipro padalinimas būtų įvykęs faktas.

Valgant apetitas didėja

KUWAITAS. — Kuwaito naftos ministeris Abdul Salem vėl kalba apie reikalingą pakelti naftos kainą. Reikalas kelti, jo žodžiais, "yra labai rimtas", kai Amerikos dolerio vertė yra kritusi, ir jie, naftos magnatai, neturi tiek pelno, kiek norėtų.

Prancūzų atominis reaktorius Egiptui

KAIRAS. — "Al Gomhouria" rašo, jog prezidentas Sadatas, grįžęs iš Paryžiaus, atsivežė susitarimą su prezidentu Giscard, kad prancūzai Egiptui parduos atominės energijos reaktorius.

NEW YORK. — Omega 7 organizacijos atstovas paskambino į CBS studiją ir prisipažino, kad jis padėjo bombą prie Venecuelos konsolato New York'e. Bomba sprogo, bet niekas nebuvo sužeistas. Organizacija yra anticaristinė žmonių, ir jie tai padarė protestuodami prieš Venecuelą, kuri užmezgė diplomatinius santykius su Kuba.

WASHINGTONAS. — Valsybės departamentas nuo vasario 22 nori pradėti teikti ekonominę pagalbą Sirijai ir jai duoti 25 mil. dolerių. Pagalba gerokai palengvintų Kissingerio taikos pastangas, tik bijoma, kad Kongresas gali pasakyti savo "ne".

NEW YORK. — TWA Iranui parduoda šešis Boeing 747 lėktuvus už 99 mil. dolerių. Lėktuvai buvo truputį naudoti. Astuonis visai naujus 747 lėktuvus Iranui parduos Boeing ir gavo 170 mil. dolerių.

MASKVA. — Du sovietų kosmonautai — Aleksej Gubarev ir Georgi Grečko erdvės laboratorijai Saljut 4 jau išbuvo 22 dienas ir pasiekė rusų rekordą, bet dar labai toli iki amerikietiško rekordo, kai trečioji pamaina erdvės laboratorijoje yra išbuvusi 84 dienas.

Istanbulas. Mėlynoji mečetė, vienintelė pasauly, turinti šešis minaretus

Reikalai pagerės tik 1976

WASHINGTONAS. — Prez. Fordas, įteikdamas Kongresui 1976 biudžetą, pranašauja, kad ekonominiai reikalai pagerės tik 1976. Dabartinė recesija bus pati giliausia ir truks ilgiau už visą kitą po II pasaulinio karo. Bedarbių procentas pasiekė 8%. Jis prašo Kongresą Amerikos išsiskolinimo dar labiau nedidinti, jo siūlomų išlaidų sumų nekeisti. Biudžetas numatomas ir taip jau nepagrįstai nuostolingas — 52 bilijonai dolerių deficito.

Laivas — bendrabutis

LONDONAS. — Londono politechnikos kolegija žada nupirkti keleivinį laivą Reina del Mar ir jį paversti studentų bendrabučiu. Tai būtų daug pigiau, nei pirkti žemę ir pradėti statybą. Statyba kainuotų 8.4 mil. dolerių, o įrengtas laivas parduodamas už 3.6 mil. dolerių.

64 kambarių patalpas pardavė už 1 dolerį

GRESHAM, Wisc. — Alexian Brothers vienuoliai ir indėnai, okupavę vienuolyno patalpas, susitarė. Indėnai jiems duos vieną dolerį pinigais ir sutinka dėl kitų pirkimo sąlygų derėtis vėliau. Indėnai žadėjo paklusti Wisconsinio valdžiai. Ankščiau vienuoliai už 64 kambarių patalpas norėjo gauti 750,000 dol.

PASAULYJE 4200 VYSKUPŲ

Vatikanas. — Kiekvienų metų pradžioje Apaštalių Sostas išleidžia vadinamąjį Popiežiškąjį Metraštį, kuriame yra sutelkti naujausi duomenys apie katalikų Bažnyčios dabartinę padėtį. Metraštinis pateikia gausią informaciją medžiagą apie visas centrinės ir atskirų kraštų katalikų religines, administracines, mokslo ir kitas įstaigas, duoda statistines žinias apie viso pasaulio vyskupijas, vienuolijas ir žmonių pagalbos organizacijas.

Iš naujojo katalikų pasirodžiusio Metraščio patiriame, kad praėjusiais metais buvo sudarytos dvi naujos popiežiškosios komisijos — religiniams santykiams su žydais ir su Islamu palaikyti. Apaštalių Sostas įsteigė sevo atsivertę — apaštališkas delegacijas — trijuose Afrikos kraštuose: Chade, Konge ir Mozambike.

Metraščio duomenimis, pasaulyje dabar yra 2,219 vyskupų ordinarų ir 1,980 titulinų vyskupų, arba viso 4199. Placiu Bažnyčios veiklą mokslo ir kultūros srityje liudija 46 katalikų universitetai, 28 bažnytinio mokslo fakultetai, 2 teologijos fakultetai prie valstybinių universitetų. Vatikano atstovų arba stebėtojų prie tarptautinių organizacijų sąrašas liudija Bažnyčios rūpinimąsi įvairiais tarptautinio gyvenimo klausimais.

PRANCŪZŲ SOCIALISTŲ IR KOMUNISTŲ SKILIMAS DIDĖJA

PARYŽIUS. — "Chicago Daily News" rašo apie didėjantį Prancūzijos socialistų ir komunistų skilimą. Visuomenės opinijos tyrinėtojai rado, kad stipriausia šiuo metu partija laikoma socialistų, tai jie ir neranda reikalo nuolaidžiai komunistams.

MIUNCHENAS. — Armijos sekretorius Howard Callaway NATO organizacijai pradžioje Amerikos dalinių Europoje ne mažinti, o jų karinį potencialą siptinti. "Tik stiprindami kariuomenę pasitarnaujam santykių atsilimui su Rytiais", sakė sekretorius. Kaibėdamas apie Varšuvos pakto narius, sakė: "Kai ir kiti įsitikins, jog mes esame pasiruošę atsakyti tuo pačiu, kuo mums grasinama, tik ir bus galima gyventi be baisaus karo baimės".

1972 metais iš visų amerikiečių karių Europoje 59 procentai buvo skirti kautynėms, o kiti daliniai buvo pagalbiniai. Šiais metais kautynėms paruoštų karių procentas yra 62, o iki 1977 norime pakelti iki 71 proc. Pentagonas tik turi vargo su Kongresu, kuris nori karių skaičių Europoje mažinti.

Praėjusį savaitgalį Pau mieste, Prancūzijos pietvakariuose, vyko socialistų kongresas. Kongrese jaunieji partiečiai buvo susiblokavę ir daug priekaištavo partijos pirmininkui Francois Mitterand dėl jo nenoro dėtis su komunistais, bet dauguma palaikė pirmininką, ir prokomunistinis elementas buvo išskirtas iš partijos sekretoriato. Vakar dienos komunistų "L'Humanite" tą reikala jau pavadinę "palinkimu į dešinę".

Tyrinėjimais rodo, kad socialistams pritariančiųjų yra 34 procentai, o komunistams 18. Jeigu jos abi eity iš vien, tai sudarytų krašte daugumą. Praėjusiais metais, renkant prezidentą, tokios daugumos neturėjo, ir Giscard laimėjo prieš Mitterand 2 proc. persvara.

Šiame kongrese Mitterand palaikė 68 procentai delegatų. Jo žvaigždė kylant, visai galimas dalykas, kad jėgų persigrupavimas gali įvykti, ir tada Giscard socialistų vadą pakviestų ministerių pirmininku. Būtų stipri antikomunistinė vyriausybė, remtųsi tikrai krašto dauguma.

Bavarijos krikščionių sąjungos pirmininkas Franz Josef Strauss lankėsi Kinijoje ir buvo entuziastingai sutiktas. Tai ypač nepatiko sovietams

Baptistų vadas nuteistas 5 metams

KIEVAS. — Baptistų vadas Ukrainoje Georgi Vins teismo buvo nuteistas 5 metais kalėjimo ir kitus 5 ištremimo, "už nelegalią religinę veiklą". Kitokių "nusikaltimų" sovietų teismas nesurado.

Siūlo atsisakyti Taiwano pripažinimo

WASHINGTONAS. — Senato daugumos vadas Mike Mansfieldas, tris savaites viešėjęs Kinijoje, parengė 35 puslapių raportą ir Fordo administracijai siūlo keisti politiką komunistinės Kinijos atžvilgiu. Kinijoje jis buvo ypatingai šiltai sutiktas, jam skirta dėmesio daugiau, nei Kissingeriui. Aiškinama, kad tokiu būdu Pekinas nori labiau įsisteigti demokratams, kad tie spautų Kissingerį keisti politiką, kad Amerika atsisakytų Tautinės Kinijos pripažinimo.

Mansfieldo raporte sakoma, kad buvimas Amerikos įguly Taiwane yra kišimasis į Kinijos vidaus reikalus. Jis tik nesilūto tuoj pat nutraukti diplomatinį santykių su Čan Kai-šeku, bet tolimesnį jo išvedžiojimą leidžia suprasti, jog ta linkme ir reikia eiti.

Gromyko Vid. Rytuose

DAMASKAS. — Sovietų Gromyko dabar vieši Vid. Rytuose. Būdamas Sirijoje, susitiko su palestiniečių vadu Yassir Arafatu ir diskutavo būsimosios Palestinos valstybės reikalus. Palestina turėtų susidėti iš dviejų teritorijų — į vakarus nuo Jordano upės ir Gazos pakraščio prie Viduržemio jūros. Su Sirijos prezidentu Hafez Assadu Gromyko kalbėjo apie reikalą atnaujinti Genevos derybas. Vakar Gromyko jau buvo Kaire.

Ir GE atpigins gaminis

NEW YORK. — General Electric kompanija, skėdama automobilių korporacijų pavyzdžiu, nuo kovo 21 iki gegužės 18 savo gaminiams sumažins kainas nuo 2 iki 5 dolerių. Įgalintų pirkėjus daugiau pirkti jų gaminių ir pakeltų produkciją, reikėtų mažiau žmonių atleisti.

Washingtonas. — Žemės ūkio produktų kainos krito vidutiniškai 1.5 proc. Daugiausia atpigę kviečiai, soja, kukurūzai ir kiaušiniai.

KOMUNISTINĖJ SPAUDOJ APIE KINIJOS KONGRESĄ

PARYŽIUS. — Kinijos Liaudies susirinkimui arba kongresui komunistinės spaudos puslapiuose skiriama daugiau vietos nei nekomunistiniuose. Prancūzų "L'Humanite", komentuodamas sesijoje paskelbtą "naujo karo neišvengiamumą", rašo, jog tokiu būdu Kinijos valdovai nori sukelti didesnę pasaulio sąmyšį. Laikraštis tokius ketinimus laiko nesąmone. Nesąmone laikraštis nori laikyti ir sovietų grėsmę Vakarų Europai, bet argumentų prieš tą kinų teigimą neturi, jų ir nėra.

Vengrų spaudoje pažymima, kad ištaisytoje konstitucijoje įtvirtintas dabartinis Kinijos vadovybės antisovietinis kursas. Pasigendama Maskvos peršamos "taikos", o kalbama tik apie pasirošimą karui.

Lenkų "Głos Pracy", "Zolnierz Wolności" ir kiti pažymi, kad naujojoje konstitucijoje "siekdama įvesti niekieno nekontroliuojamą diktatūrą", o užsienio politikoj Kinijos konstitucija "įtvirtina tolimesnį antisovietinį kursą".

Indijos artimo komunistams laikraščio "Times of India" puslapiuose buvo priminta: "Jokie entuziastingi Kinijos propagandos pareiškimai neįstengs nuslėpti fakto, jog liaudies susirinkimas parodė savo nepasitenkinimą kultūrinės revoliucijos padariniais". Dar kiti Indijos laikraščiai pasigedo aiškumo: kokiu pagrindu vyko rinkimai ir kaip buvo išrinkti 2864 atstovai, dalyvavę kongrese.

Japonų kairiojo sparno laikraštis "Sankei Simbun" tvirtina, kad "Kinijoje dar neprasidėjo sveikos, pastovios valdžios laikotarpis, jei pati sesija sušaukta ir pravesta labai paslaptingomis aplinkybėmis, ir ne visi jos nutarimai žinomi".

ADDIS ABABA. — Etiopijos šaukė, Eritrejoje, kovos su sukilėliais atsinaujino, ir vyriausybė pasiuntė tankų ir naujų sustiprinimų. Praėjusio savaitgalio kovose žuvusiųjų skaičius abiejose pusėse yra nemažesnis kaip 75.

BEIRUTAS. — Libanas gavo iš Sirijos sovietų gynybos priešlėktuvinių raketų. Laikraščiai, kurie apie tai pranešė, pridėjo, kad libaniečiai jau treniravosi, jami tomis raketomis naudotis, tik nesako, kas juos treniruoja.

NICOSIA. — Kipro sosinės priemonės susidraudė graikai kipriečiai su turkų kariuomene ir vienas turkas buvo nušautas.

MANILA. — Filipinų lėktuvas vos tik pakilęs iš Manilos aerodromo nukrito ir užsimušė 31 žmogus. Išliko gyvas tik vienas amerikietis.

Dideli lietūs ir jūros audros palietė Olandiją. Potvyniams nuslūgus, pajūrio gyventojai stipriai sužalotas užtvankas

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKAI PAJĘGUMO UGDYMAS

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

KELIAS Į SVEIKATĄ, 1601 West Garfield Blvd., Chicago, Ill. 60636

SIRDĮ ŽUDANTIEJI PRIETARAI

Neteisybė, prietariai, burtai kenkia širdžiai labiau, kaip kiti širdies prieštariai.

Gyvenimiška tiesa

Jau Mažvydas, XVI šimtmečio ragino lietuvių mesti kaukus ir kitokius niekus, trukdantius žmoniškai gyventi. Bet žmogaus mėsą silpnai. Jis pasiduoda visokiems niekams, tik ne tiesai. Taip nereikalingai kenčia net šių dienų lietuviai. Laikas, jau senai laikas visiems tvarkytis su dvasios silpnumu ir per tai tikėjimu visokiems burtams ir kitokiems tamsaus ir jausmais susilpusio asmens išsivalymams. Tiek sveikatos, tiek religijos srityje labai lengva žmones išnaudoti, jiems visokių niekų jų širdysna pripučiati. Bet tai apgavikų veikla - ji atmetina. Religija ir medicina gali puikiai išgydyti mūsų

J. Mariniene, Lietuvos sodybos Chicagoje gyventoja, rūpinasi gerais darbais, o kultūrinį valandų metu pasirodo ir su savo parasytais eilėrašiais, patį juos deklamuodama. Nuotr. M. Nagio

tarpe, būdamas labiausiai įvairios nuo visokių neteisybų, įskaitant prietarus, įsikabėjimus, burtus bei kitokius niekus taip mūsų širdžiai, mūsų gyvenimui ir mūsų laimei kenkia. Apie juos čia ir tarsime keletą tiesos žodžių.

Širdies liga — didelė negerovė

Kiekvieną dieną 1,400 žmonių šiame krašte suseraga širdies liga. Tai baisiai nemaloni statistika. Ji turėtų paliesti kiekvieną mūsų, nes ne visada tik kitam ta nelaimė nutiks. Matom gyvenimo tikrovė — krenta ažuolais jauni lietuviai, širdies ligos nugalėti. Širdininkų ateitis yra miglota. Nė vienas tokios niekada nelinkė. Širdies ligos plinta. Stebuklingo gydymo nėra ir ateityje greitai nenumatoma sulaukti. Šis tvirtinimas ne gėdintinis, bet tiesiai į akis puodugnesniam pažvelgimui. Gana mums visiems prietariuose mirkti, apsilaidėliai per gyvenimą slinkti.

Čia dar prisideda, mūsų nelaimė, nežinoma tikros širdies ligos priežastis. Patys tyrinėtojai dar mėtosi vienas kitam priešingais tyrimų duomenimis. Gydytojai neretai niekina vienas kitą nuomonę apie širdies ligų gydymą. Kiekvienas jų stengiasi savo akiračio matymą kitam įpiršti. Dviem besipešant — trečias laimi. Širdies liga tapo didžiausia giltine šio krašto žmonėms ir nėra didvyrio, kuris atšpintų jos dalį.

Griežkinės apsaugos nuo širdies ligos

Nebūtų širdies liga taip baisi, jei mes suimtumėme save nagan ir nustotumėm save žude. Sakysime, vienas tikrai tabako rūkymo metimas jau labai palengvintų mūsų širdį. O kad tokia malonė suteiktų mums įvairios mūsų uždegos jaunimo centrą įskaitant ir, sakysime, nuo Vasario 16 d. apsi-

valytų nuo tokios širdies giltinės viešnagės jų pastogėje. Tada mes visi lengviau atsidustume — imtume sekti sveiku pavyzdžiu.

Ypač mūsų varganos širdys maldauja, Simo Kudirkos balsu, nustoti tamsai, nesveikatai palaukus visų mūsų pastangomis įsigyose įstaigose. Čia Lietuvis sodyba Chicagoje visiems pasigėrėtiną gėrį teikia, nesustepdama nei širdį žudančiu dūmu, nei žmogaus asmenybę ir niekus verčiančiu skysčiu. Taip ji, per gyvenimą eidama, jau prikopė prie ketvirtos milijono gėrybių pakopos. Ji gyvas liudininkas, kaip reikia savo širdis užlaikyti, kaip savo asmenybės tiesinti ir kaip savo išmintį gausinti. Sodybių lėmimas gyvenimas yra — užtikrinimas visiems mums laimingas nių savo širdžiai dienų.

Mokslininkai ir gydytojai dirba širdies naudai. Jie skleidžia tiesą apie širdies siekius ir jos prieštus. Tai didelis darbas. Bet jo vieno negana. Nieko nepadės mūsų širdžiai, jei mes ir toliau pro pirštus leisime mediciniską tiesą širdies apsaugos reikalui. Šalia mokslininkų — gydytojų talikos širdžiai, reikia mums kiekvienam įsigyti jos apsaugon. Visi žmonės turi imti talkinti gydytojams širdies apsaugos ir širdies ligos reikaluose.

Nesigaudymas, neteisingos žinios ir puslaid teisingi rašiniai bei kenksmingi įpročiai sparčioje kiekvienoje, norint geresnės sveikatos savo širdžiai. Dažnai kyla baimingumas, apsilaidžia. Manoma, kad vis vien nieko gero nebus. Už tai mokslo žinio mis turėjimas ir asmenybė (jau mums) tobulėjimas yra pirmi du žingsniai geresnės savo širdies apsaugos reikalui, įskaitant ir giltinę — sklerozę.

Darbas gerina širdies veikimą

Neretai girdime didelę netiesą, būk darbas žaloja širdį. Ne, tūkstantį kartų ne! Tai tikras melas. Širdis Tverėjo yra aprūpinta milžiniška jėga, kuri yra pajėgesnė, kiek sėdint žmogaus gyvenimas jai užkrauna darbo. Širdis gali naudingai dirbti, nors tas darbas pareikalauja daugiau jėgų iš širdies. Tik nesiturtentuojančiam gali atrodyti priešingai. Toks laikysis savo neteisingo įsitikinimo, kad tik sėdėjimas, nieko neveikimas širdžiai yra naudingas.

Marcelinas Čepkonis Lietuvos sodyboje dainuoja savo baritonu lietuviškas dainas ir tuo visu klausytojų širdis ramina. Nuotr. M. Nagio

dingas. Iš tiesų toks elgimasis yra širdžiai mirtis. Ir štai dėl ko. Žmogui dirbant širdies raumenyse esančios kraujagyslės išsiplėčia, širdies maistas (deguonis) gausiau patenka į širdį. Šiuo atveju širdis gauna energijos daugiau dirbti, kaip žmogui ramiai laikantis. Todėl reguliariai, vidutiniškai stiprus žmogaus užsiėmimas yra širdžiai naudingas. Ši nauda širdžiai kaupti ilgai. Ji pasilieka. Tik, žinoma, visur reikia saiko ir išminties. Lietuviška galva čia neturi būti pakeista kopūstų: pagal savo žinomą sveikatos stovį ir pa-

gal žmogaus kūno pajėgumą darbas turi būti atliekamas. Iš šios tiesos nėra jokios išimties. Visi turime prisilaikyti saiko. Niekada nieko nedarykite staigiai.

Niekas negali staigiai — nesilavinęs imti dainuoti Stasio Baranauko ar Danutės Stankaitės pajėgumu. Šalia prigimto stiprumo, reikia lavinimosi. Jis turi būti nuolatinis. Tik tada mes galime tikėtis gerų pasekų kiekvienoje darbuotėje, o taip pat ir širdies nuolatiniame, pamažu didėjančiame ir pajėgumą atitinkančiame lavinime — pratinkime dirbti.

Staigus, širdžiai neįprastas darbu apkrovimas yra pavojingas. Už tai dabar visiems atsivers akys, kodėl iš pažiūros sveikiems žmonėms atsitinka širdies atakos kasant sniegą, lekiant į autobusą ar panašiai staiga kaip kitaip įsitempiant. Nelaimė, kad nesiorientuojančių tarpe tokios širdies atakos palaiko prietariai, būk širdžiai darbas kenkia. Neįprotinumas kenkia visam kam, įskaitant ir širdį. Todėl visi stenkimės daugiau žmoniškų savybių įsigyti. Nustokime vien tam sybėje gyventi, vien savo asmenybės nuogumus — visokių mediciniskų niekų kitiem rodę ir patys jais gyvenę. Čia tinka poeto Jono Aisčio tiesa: — „Nebūk naivus, neieskok žmogaus — čia jo nėra, kaip nėra debesų išsigiedrijusiuose danguje. Tai gi, kol mūsų tarpe nebus pakankamai asmenybės tvarkingų ir šių dienų mediciniską tiesą pasisavinusių asmenų, tol mes savo širdies giltinei nugarą kasysime, nieko blogo jos dalgio asmenims nedarydami. Gana tokio elgesio. Visi imkime savo širdžiai talkinti palaipsniui gydytojo globoje, j mums naudingus darbus įsigūdami.

Padidinta širdis nebūtinai bloga

Kitas prietaras kenkia žmogui įsitikinimui ar kaimyno įtikinamumui, kad padidinta širdis yra blogas — liguistas ženklas. Ne visuomet taip būna. Širdis yra kūmšči dydžio raumenų gabalas. Kaip ir visur kitur besirandantys raumenys, taip ir širdyje besirandantieji reaguoja į padidintą darbą: jie stiprėja. Taip širdis didėja, stiprėja žmogui daugiau dirbanti. Tai gi, širdis yra stipresnė, ne silpnesnė tada, kai raumenys geriau išsivysto. Taip stiprinama — didinama širdis normalaus darbo metu.

Tiesa, yra atsitikimų, kada širdis (ypač jos viena kuri pusė) didėja esant pakeltam kraujospūdžiui ar turint širdies vožtuvų nenormalumą. Tai gamtos atliekamas kompensavimas: didesnis darbo uždavimas ten, kur reikalauja. Tada didėja kuri viena širdies dalis. Toks padidėjimas yra simptomus kurio kito sutrikimo. Tai nėra pavojus savyje tokios širdies padidėjimas. Sakysime, širdies padidėjimas dėl pakelto kraujospūdžio. Daugiau darbo širdžiai duodama, labiau sustiprėja širdies raumenys. Sutvarkius kraujospūdį iki normos, širdis sugrįžta arčiau normalaus dydžio. Tat, negąsdinti turėtų gydytojai žmogų dėl jo širdies padidėjimo. Toks išgaudintas asmuo nežino, ką jis daro: jis nereikalingai jaudinas. Tik pakenkiama žmogui nesiorientuojančiam, pasakius, kad jo širdis padidinta. Ne kiekvienas širdies padidėjimas yra žalingas. Todėl ši reikala spręsti palikime gydytojui. Mes tik be reikalo nesibaikinkime. Vien širdies padidėjimą nelaikykime tuo pačiu blogu ženklu. Tada mums patiems bus daug sveikiau.

Įsąvada. Tvarkykimės su savo sveikata visokeriopai. Nepasiduokime neišmanėliams. Vienas pataria nevalgyti salotų, nes jose esą daug jodo, kitas pataria negerti pieno, nes nuo jo auga viduriuose akmenys. Trečias pataria neimti „nenatūralaus“ maisto, o valgyti tik iš jo krautuvės pirtką. Taip ir panašiai žmonės mulkinami iš visų pusių. Tik tu, žmogau, neturėk galvos ant savo pečių — tuojau tave tokie varmai užkaps. Pasipurtink, lietuvi, ir ne vienas tokiem ir pa-

LAIŠKAI DRAUGUI

MATYTI
ATBUDIMO ŽENKLAI
PENNSYLVANJOJE

Kiekvieną žinią apie Pennsylvanijos lietuvių, ypač gyvenančius senajam anglų kasyklų rajone. Atsirado tada jėga, kuri juos čia pabudino. Su daugeliu to žygio dalyvių teko kalbėtis 1972 ir 1973 m. Mums taip pat mažai žinoma, ką padarė Pennsylvanijos lietuvių, 1970 m. Simą Kudirką išdavus sovietams. Jie protesto raštais užvertė vietos laikraščius, jie surinko tūkstančius parašų po petijomis, prašančiomis išlaisvinti S. Kudirką, jų pastangomis specialioji rezolucija dėl S. Kudirkos išlaisvinimo buvo priimta Pennsylvanijos valstijos karo veteranų suvažiavime.

Ir šiais metais, kai vyks 61-ji Pennsylvanijos Lietuvių diena, gražesnės padėkos ir pagarbos jiems nebūtų, kaip S. Kudirkos asmeninis dalyvavimas dienoje, lietuviškai pasakant pagrindinė kalba. Meninei programai atlikti po pernykščio muz. R. Babico vadovaujamo Clevelando lietuvių vyrų orkestro triumfo lietuvių labai tiktų, kad ir Chicago „Grandies“ nuvykimas, nes „Grandies“ vienas pagrindinių globėjų dr. L. Kriaučiūnas tokiu išvykai labai pritarė ir gal net būtų jų mecenatas. Tai anksčiau turėjau pranešti Pennsylvanijos lietuviams, bet tenyškiai šviesofonai skaito Draugą, ir, tikiu, perskaitys šį mano pasiūlymą.

Kitą maloni žinia, kad Bažnyčios ir tautos vyro kun. Aleksandro Burbos, visiems laikams atskyrusio JAV lietuvių nuo lenkų, apleistą kapą senosiose Plymoutho kapinėse esąs jau sutvarkytas, aplinka apšvarinta ir apdailinta. Tai vis akivaizdžios žinios, kad Pennsylvanijos lietuvių dar gyvi, kad jie išgirsta ir pravažiuojančių šauksmą ir kad jų negalima užmiršti kaip nūdžiuvusios išeivijos tautinio kamienų šakos. Mums, ypač jaunimui, reikia dažniau juos aplankyti, dažniau pabendrauti, ir įvertinti jų darbus. VI. Ramojus.

Kita maloni žinia, kad Bažnyčios ir tautos vyro kun. Aleksandro Burbos, visiems laikams atskyrusio JAV lietuvių nuo lenkų, apleistą kapą senosiose Plymoutho kapinėse esąs jau sutvarkytas, aplinka apšvarinta ir apdailinta. Tai vis akivaizdžios žinios, kad Pennsylvanijos lietuvių dar gyvi, kad jie išgirsta ir pravažiuojančių šauksmą ir kad jų negalima užmiršti kaip nūdžiuvusios išeivijos tautinio kamienų šakos. Mums, ypač jaunimui, reikia dažniau juos aplankyti, dažniau pabendrauti, ir įvertinti jų darbus. VI. Ramojus.

Tai vis akivaizdžios žinios, kad Pennsylvanijos lietuvių dar gyvi, kad jie išgirsta ir pravažiuojančių šauksmą ir kad jų negalima užmiršti kaip nūdžiuvusios išeivijos tautinio kamienų šakos. Mums, ypač jaunimui, reikia dažniau juos aplankyti, dažniau pabendrauti, ir įvertinti jų darbus. VI. Ramojus.

Tai vis akivaizdžios žinios, kad Pennsylvanijos lietuvių dar gyvi, kad jie išgirsta ir pravažiuojančių šauksmą ir kad jų negalima užmiršti kaip nūdžiuvusios išeivijos tautinio kamienų šakos. Mums, ypač jaunimui, reikia dažniau juos aplankyti, dažniau pabendrauti, ir įvertinti jų darbus. VI. Ramojus.

LEARN TO KEYPUNCH

80 hour course — days or evenings
individual instructions
Job Placement Assistance
TERMS AVAILABLE
ACCURATE DATA SCHOOL
State approved
5044 W. Irving Pk. Rd. — 777-1072

WINDERS MEDICAL ARTS.

3213 W. 63rd Street
Tel. WA 5-4787

DIABETINIS MAISTAS IR GAMINIAI

PRISTATYMAS NEMOKAMAI

Mes pateikiamosim jūsų gydytojui

našiam apgavikui bei neišmanėliui nesileisk išnaudojamas. Kurk savo laimę — sveikata ant šviesos ir tiesos pagrindu bei per savą sužmonikėjimą ginkis nuo širdies atakų.

Pasiskaityti, Hans Selye: The Pluricausal Cardiopathies. Charles C. Thomas publisher.

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252

RADIJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS.

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIJOS APARATŲ.

SPALVOTOS TELEVIJOS APARATAI

Užsisakykite šias plokšteles paštu.

1. KALNUOS DARNUOJA — Baidija II \$8.00

2. SU SOKIU IR DAINA — Neo-Lit. \$8.00

3. GROJAME JUMS — Neo-Lit. \$8.00

4. GAUDZIA TRIMTAI — maršai \$5.00

5. DAINOS — Kun. V. Gorinas \$8.00

6. ŽIRGINELIAI I ir II vaikams po \$5.00

Pažymėkite pageidaujamus plokšteles ir siųskite: ST. Chicago, Ill. 60629

GIFTS INTERNATIONAL 2601 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

Plokšteles su apšvieta bus toje pačioje pašto dėžutėje.

KAIP PATOGU!

Užsisakykite šias plokšteles paštu.

1. KALNUOS DARNUOJA — Baidija II \$8.00

2. SU SOKIU IR DAINA — Neo-Lit. \$8.00

3. GROJAME JUMS — Neo-Lit. \$8.00

4. GAUDZIA TRIMTAI — maršai \$5.00

5. DAINOS — Kun. V. Gorinas \$8.00

6. ŽIRGINELIAI I ir II vaikams po \$5.00

Pažymėkite pageidaujamus plokšteles ir siųskite: ST. Chicago, Ill. 60629

GIFTS INTERNATIONAL 2601 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

Plokšteles su apšvieta bus toje pačioje pašto dėžutėje.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-0300

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Subscription Rates: \$25.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. \$23.00. Canada \$25.00. Foreign Countries — \$26.00.

	Chicago, Cook, Ill.	\$25.00	\$15.00	\$10.00	\$5.50
Kanadoje	25.00	15.00	10.00	5.50	
Kitur	23.00	13.00	9.00	4.50	
Užsienyje	26.00	16.00	10.00	6.50	
Savaitinis	16.00	8.50	—	—	

• Redakcija straipsnius taisyso nuožūdra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiūniamos gavus prašymą.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from:

XEROX UNIVERSITY MICROFILMS

300 North Zeeb Road — Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGOS

2358 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

9007 W. 83 Pl., Justica, IL 599-0500.

Pirmia ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAZYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

2801 West 63rd Street

Kampus 63-čios ir California

Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. šeštad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta.

Ofiso telefonai: 476-4042

Rezid. tel. WA1000 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val: pirm., ketv. 1 iki 7 popiet, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

TEL. GR 6-2400

Val: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477. Rez. PR 8-6968

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA

6182 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 5-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė Akių Ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso telefonai: PR 8-2220

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-0000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS

Tel. 763-3310 — 489-4441

ODOS LIGOS — CHIRURGIA

Ofiso tel. RE 5-4410

Rezid. GR 6-0617

Valandos: pirm., antr., ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. vak. antr. ir penkt. nuo 1-3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 40th Court, Cicero

Val: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

ITOŽE EMIGRANTAI

Komunistinė spauda ne vieną kartą teigė, kad įvairūs pabėgėliai nieko nemėgia, kad jie beprasimiai, kad visa jų veikla nieko neverta ir tais emigrantais niekas netiki. Tačiau neatrodo, kad taip tikrai Maskvos žmonės galvotų, nes jie tuos pabėgėlius nuolat pikta mini. Juk argi Maskva neturi svarbesnių uždavinių už emigrantų ar bėglių plūdimą.

Atrodo, kad tie emigrantai labai svarbūs, jei juos vis reikia minėti ir prieš juos kovoti. Komunistai savo agentus siunčia į Vakarų, šie įsitaisto radijo stotyse ar kitose institucijose, jie užrašinėja salėje ir privačiuose pokalbiuose sakinius ir po kiek laiko grįžta atgal į Sov. Sąjungą ir čia paskelbia, ką ir kaip yra atlikę. Žinoma, paskelbia tik tai, ką jie mato reikalingai. Prieš kiek laiko toks agentas buvo įsitaistęs Laisvosios Europos radijuje ir iš ten grįžęs į Lenkiją paskelbė tikrų ir netikrų žinių. Taip pat praėjusių rudenį į Čekoslovakiją grįžo agentas, kurio dalį pranešimų komunistai paskelbė.

Komunistinė spauda, tarp jų ir "Tiesa", praėjusių metų lapkričio 20 d. numeryje paskelbė apie Čekoslovakijos agentą Erviną Maraką, kuris penkerius metus maitinasi Europoje tarp Čekoslovakijos emigrantų. "Tiesa" paminėjo jo užrašytus tris sakinius, kuriuos pasakė Čekoslovakijos bėgėliai. Esą, vienas jų pareiškė: "Jeigu man duotų kulkosvaidį, eidiau pėsčias ir šaudyčiau visus iš eilės". Antaras pasakė: "Komunistams negali būti per didelio žiaurumo. Jokio pasigalėjimo nėra vienam iš jų". O trečias išsitarė: "Nors požiūriu visi labai taikūs, mes jau gyvename trečiojo pasaulinio karo išvakarėse". Esą, šios žodžius pasakė iš Čekoslovakijos 1968 m. išbėgę asmenys, kurie tais metais norėję pajungti Čekoslovakiją kapitalizmui, bet tarybinė armija tą kraštą išgelbėjusi. Kaip žinoma, visas pasaulis buvo pasipiktinęs tuo Sovietų Sąjungos žygiu, tačiau komunistai rašo viską atvirkščiai.

Minėtas agentas parvežė įvairių žinių iš Vakarų pasaulio apie pabėgėlių veiklą. Apie tai "Tiesa" rašo: "Magnetofoninius savo pasikalbėjimus telefonu su aktyviais Čekoslovakijos kontrorevoliucinės emigracijos veikėjais įrašius atvežė į Pragę Čekoslovakijos žvalgybininkas Ervinas Marakas, kuris, vykdydamas specialią uždavinį, penkerius metus bendravo su emigrantais. Dabar jis, baigęs misiją, grįžo į tėvynę. Čekoslovakijos radijas parengė išsiaiškinimą, kuriose skamba Čekoslovakijos emigrantų balsai. Šie žmonės išdavė savo tėvynę, kalba ir "Laisvosios Europos", "Laisvės", "Vokiečių bangos" mikrofonus. Jie kreipiasi į savo tėvynininkus, kažką sako apie demokratiją, apie humanizmą". Ir toliau pasinaudojama šio agento įrašais "Tiesa" juokiasi iš emigrantų tarpusavio ginčų ir jų vienas kito niekinimo. Ir tie visi jų žodžiai įrašyti į juostas, dabar perduodami per Čekoslovakijos radiją išjuokti antikomunistinei emigrantų veiklai.

Kaip žinoma, agentai įsitaisto

Spaudoj ir gyvenime

ELEKTROS ENERGIJOS NAUDOJIMAS DIDĖJA

Mokslininkai skelbia, kad žmonių vartojama elektros energija kasmet didėja maždaug 5%. Didelė jos dalis suvartojama elektros pavidalu. Elektros energijos gamyba kasmet padidėja iki 10%, o jau 7% augimas reikią gamybos dvigubėjimą. Taigi, per 10 m. t. y. per sekančią dešimtmetį elektros energijos bus pagaminta tiek, kiek jos buvo pagaminta šioje iki šiol.

Todėl ir iškyla problema, kokie bus elektros energijos gamybos didėjimo tempai ateityje. Pažymėtina, kad jau šio šimtmečio pradžioje mokslininkai kūrė prognozes teorijas. Jos rėmėsi poreikiu prisotinti prielaidomis, esą, poreikis patenkinti, o tai įvyks artimiausiu laiku, elektros suvartojimas vienam gyventojui nebeaugs. Tačiau einamasis gyvenimas rodo,

BĖGIMAS IŠ KAIMO

J. VAICELIONAS

Persikeliantieji žmonės

Sovietų Sąjungoje kaimo žmonės stengiasi persikelti į miestus, kur yra geresnės gyvenimo ir darbo sąlygos. Kolchozuose žmonės yra pririšti prie ūkio darbų, prie gyvulių. Nors kolchozininkai turi tik po vieną nuosavą karvę ir vieną kiaulę, bet ir joms reikia pašaro ir prižiūros. Dalis kolchozininkų yra pririšti prie kolchozų gyvulių. Karvių melžėjos kelias 3-4 val. ryto, kad laiku atliktų savo darbą. Sovietų kolchozuose mažai tepanaudojamos melžimo mašinės.

1959-70 m. laikotarpyje Sovietų Sąjungoje kasmet apie 3 mil. žmonių iš kolchozų persikėlė gyventi į miestus. Tiesa, kai kurie jų grįždavo į kolchozus, bet tokių būdavo nedaug. Paskutiniu metu kasmet iš kolchozų į miestus persikelia apie 2 mil. gyventojų.

Toks žmonių persikėlimas gyventi į miestus yra pagrįstas industriniu išsivystymu: miestai reikalauja daug darbininkų. Tai propagavo ir Marksas su Engelsingu, niekinti kaimo gyvenimą: "idiotiškas kaimo gyvenimas". Sovietinė vyriausybė taip pat ragino kaimų gyventojus keltis į miestus. Tik paskutiniu metu vyriausybė pakeitė savo nuomonę dėl kaimiečių persikėlimo į miestus, nes labai nukentėjo darbo jėga kolchozuose. Kolchozai maitina krašto gyventojus.

kad tokio prisotinimo nėra, nes nuolat atsiranda naujų elektros panaudojimo sričių, tad prireiks vis sukasi apie 10%. Pavyzdžiui, oro kondicionavimas JAV elektrinių sistemų viršūnės nustatė šios žiemos ir vasarą. Daug kur vis labiau patalpos šildomos elektra, nors suvartojama ir daugiau kuro. Vadinasi, nušalinama higieniškas, o dažnai ir ekonomiškas pranašumas. Sakoma, kad ateityje elektros panaudojimą padidins dar elektromobiliai ir elektrotechnologija. Taigi higienos sumetimais elektromobiliai neišvengiamai pakeis miestuose automobilius su vidaus degimo varikliais, o tai dvigubai padidintų elektros poreikialumą. Be to, didėjant industrializacijai, anksčiau ar vėliau bus išmestos aukštavertės pramonės žaliavos, tai tas ir privers plačiau naudoti sintetines medžiagas visose gyvenimo srityse. Žodžiu, žmogui turi verstis pagrindinėmis žaliavomis — jūros vandeniu, uolomis, oru ir saulės šviesa, kas daug elektros energijos. O žemės ūkio specialistų apskaičiavimu, žemės resursai esamų mokslo lygiu negali išmaitinti daugiau kaip 10 milijardų žmonių. Taigi, didėjant žmonių skaičiui, reikės gaminti ir sintetinį maistą, didinti elektros gamybą.

Aplamai, elektros suvartojimo didėjimas veikia dviejais: didina gamybos našumą, tuo pačiu ir nacionalinį produktą, tiesioginiai kelia kasdieninio žmonių gyvenimo būklę. Pavyzdžiui, energijos suvartojimas pramonėje pirmiausia ugdė nacionalinį produktą, o energijos suvartojimas orui kondensuoti didina būtinumą. Todėl nėra griežto porcingumo tarp energijos suvartojimo ir nacionalinio produkto. Vadinasi, yra gyvybės reikalinga didinti energijos gamybą, pirmiausia elektros.

Mokslininkų apskaičiavimu statistiniai duomenys rodo, kad visame pasaulyje dabar vidutiniškai gyventojui tenka apie 0,23 nustatyto kilovato. Tai labai mažai, turint galvoje, kad besivystančiuose pasaulio kraštuose šie skaičiai daug kartų mažesni. Bet nėra jokios abejonės, kad elektros energija yra geriausia iki šiol energijos rūšis. Šis ir vyksta pasaulyje didelės šios energijos poreikialavimas. J. MŠK.

Persijos valstybės galva — šachas Resa Pahlevi, vienas didžiausių pasaulio naftos magnatų

Persikėlimo priežastys

Kaip jau buvo minėta, žmonės bėga iš kolchozų į miestus, nes miestuose lengviau gyventi, gauti bet kokį išsimokslinimą, kai kolchozuose darbo sąlygos to neleidžia padaryti. Net ir kaimo inteligentija, kaip mokytojai, agronomai ir kiti, stengiasi ištrūkti iš kolchozų ir persikelti į miestus. Žmonių bėgimas iš kolchozų į miestus sudaro kraštui nuostolių, nes ir kolchozuose reikalinga darbo jėga, ypač specialistai — traktorininkai, sunkvežimių vairuotojai ir kiti. O ir iš jų dalis persikelia į miestus. Tik 1966-68 m. apie 2,5 mil. kolchozų agrikultūros mašinų aptarnautojų persikėlė į miestus.

Taip pat gyventojai iš kolchozų bėga į miestus dėl geresnių gyvenimo sąlygų, aptarnavimų, daugiau laisvalaikio, geresnių darbo sąlygų, daugiau pagedaujančių darbų, geresnių atlyginimų, galimybių tęsti mokslą ir išmokyti savo vaikus. Kaimuose yra retas mokyklų tinklas. Kai kur vaikai į mokyklą eina 10 km. Daug kur mokyklos yra permazos: nesutalpina nei trečdalis mokyklinio amžiaus vaikų. Daug kur kaimo mokyklos yra vieno kambario ir vieno mokytojo (P. C. 1974. XII, 6 p.). Kadangi kartais mokytojas tenka atlikti ir ne mokytojo darbą, vieno mokytojo mokykloje kartais per dieną mokytoji tenka turėti net po 15 pamokų.

Iš baigusiujų pedagoginius institutus apie 65 proc. paskiria į kaimų mokyklas ne mažiau 3 metų laikotarpiui. Tokie mokytojai negali vaikams įskiepyti meilės kolchozui, nes ir jie patys laukia dienos, kada galės pabėgti iš kolchozo mokyklos. Dėl tokių mokslo sąlygų mokslo lygis yra žemas. Kaimų ir vidurinės mokyklos neduoda didelių perspektyvų. Tai pastebi ir sovietinė švietimo ministerija: "nepakankamas žinojimas kaimo mokyklų mokiniais siaurina jų horizontus".

Žemas mokslo lygis dažnai sutrukdė kolchozininkų mokyklų absolventams patekti į universitetą. Pvz. Grozny universitete viso studentų skaičiaus kolchozininkų vaikai sudaro tik 15%. Net ir agrikultūros aukštąsias mokyklas daugiausia užpildo miesto jaunimas, nors jis ir nėra linkęs darbuotis kolchozuose. Leningrado agrikultūros institute miestiečių studentų yra per 60 proc. Ir dėl tų priežasčių daug kolchozininkų stengiasi persikelti į miestus, kad nors jų vaikams susidarytų palan-

Austrijos kancleris Kreisky. Vakarų Vokietijos vyriausybė Bonnoje rimtai supyko, kai jis sudarė su Rytine Vokietija konsuliarinę sutartį

kesnės sąlygos mokyti.

Atlyginimai, patogumai, pramogos

1965 m. kolchozų darbininkai gavo tik 50 proc. to, ką gavo miestų darbininkai. Sovchozų darbininkų atlyginimas buvo kiek didesnis. Vėliau ir kolchozininkų atlyginimas buvo kiek padidintas. Žinoma, kolchozininkai neturi patogumų, kuriuos turi miestų darbininkai Sovietų Sąjungoje tik 25 proc. visų kolchozų turi elektrą ir vandentiekį, o gažą — 18 proc. Nėra pakankamai krautuvų, kirpyklių ir kitų reikalingų įrenginių. Kolchozuose dažniausiai yra viena krautuvė, kurioje ne visuomet yra prekių. Trūksta vaikų darželių, kai kolchozininkės į darbą eina 2-3 km. Trūksta ir medicinos personalo — gydytojų. Gruzijos respublikoje, kurioje yra daugiausia gydytojų, 25-se kolchozų ligoninėse ir 127 kaimo klinikose nebuvo gydytojų. Tas sveikatos institucijas aptarnavo žemesnis medicinos personalas. Kolchozuose nėra kultūrinių pramogų, todėl jaunimas pradeda girtauti ir atlikti įvairius nusikaltimus.

Kolchozai stengiasi išsiauginti, išmoksinti savų specialistų. Vieną kitą gabesnių kolchozo mokyklos absolventų su lyderiais ir ekonomine parama pasiunčia į agrikultūros institutą. Bet ir tokie patikėtiniai, baigę institutą, kartais nebeįrašę į savo kolchozą. Sovietinėje spaudoje buvo tokia karikatūra. Vieno kolchozo jaunuolis baigęs agrikultūros institutą ir švilpaukdamas su diplomu rankoje ėjo iš to instituto. Gatvėje jį pagriebia du maskuoti vyrai, užmeta jam ant galvos maišą, suriša, nuveža į aerodromą, nuskradina į to kolchozo rajoną ir pristato kolchozo pirmininkui. Kai kolchozo pirmininko kabinete tam diplomantui nutraukia maišą nuo galvos, pirmininkas jį sveikina laimingai grįžusį.

— Maldas oktava už krikščionių vienybę buvo iškilmingai užbaigta Romoje sausio 25 dieną pamaldomis švento Pauliaus bazilikoje. Pamaldom už krikščionių vienybę vadovavo Popiežius Paulius VI.

— savo kolchozą.

Tiesa, paskutiniu metu Sovietų Sąjungos vyriausybė ėmė daugiau kreipti dėmesį į kolchozus, kad juose nesumažėtų darbo jėga. Sovietams atsibodo duoti naftą užsienyje. Taip pat vyriausybė suvaržė kolchozininkų persikėlimą į miestus. Bet bėgantieji į miestus suranda būdų tą suvaržymą apeiti.

Laisvės netekus

Atsiminimai iš komunistų kalėjimo ir Sibiro

BENEDIKTAS BUTKUS

79

Kaip kiekvieną rytą, taip ir šį rytą kalnais, iš miego pabudęs, galvoja apie pusryčius, kad greičiau galėtų alki sušvelninti. Ir neapsirikom. Pusryčiams atneša po 400 gramų duonos ir po blūdelį šilto kipitokės pasisemti. Tris paras nevalgęsiam žmogui 400 gramų duonos gabalėlis pasidaro labai jūdomas. Niekiaip jo negali rankoje išlaikyti. Jis skuba patekti į seilių priebėgusią išžiotą burną ir kur tai dingti... Rodos, dar norėtum kąsnelį atsikąsti, bet žiūri, kad jau rankoje jo neturi. Kai dienos davinio duoną praryji ir dar šilto kipitokės užgeri — visas tavo kūnas, lyg džiaugdamasis aptirpsta, lyg nuo degtinės nuodų apsvaigsta. Nori ant narų lovos parvirsti, pailsėti... Bet čia kameroje vėl nauji žmonės, nori su jais pasikalbėti, sužinoti, iš kur jie čia pateko ir kur enkavedistai verčia juos keliauti.

Prausykloje nusiprausius ir kitus neatidėliotinus reikalus susitvarkius, iš kameros liepia išeiti 20 minučių į kalėjimo kiemą pasivaikščioti. Sol-fleko drausmės akmeniniam mūro kalėjime apie lauke pasivaikščiojimo buvome ir užmirę. Visi nustebome ir apsidžiaugėme, kad Bazuluko rajoniniam mediniame kalėjime leidžia nors 20 minučių į saulę pažvelgti, tyresniu oru pakvėpuoti.

Tik tuomet žmogus supranta ir jaučia, kas jo gy-

venime yra laisvė, kai jis jos netenka. Tik tuomet žmogus įvertina saulę, tyrą orą, kai jis metus kitus pavėsyje pagyvena. Po kalėjimo kiemą vaikščiodamas prisiminiau poeto žodžius:

— Tyras, rausvas, pumpurėlis,

— I pavėsio pasikėlęs,

— I saulutę kaitrią, šviesią,

— Savo kuklią galvą tiesia.

Kilk, saulute, kilk meiloi,

Tu taip glostai, taip vilioji...

Čia ne tyri, rausvi pumpurėliai į saulutę galveles tiesia, čia iš kalėjimo pavėsio ištrūkę suvystusiais kūnais, išbalusiais veidais, gyvi bado iškankinti žmonės nori šviesios pavasario saulutės spindulėliais pasidžiaugti, nors dar vėsojo pavasario vėjelio judinančio tyro oro į plaučius patraukti, nors menka valandėlė ne cemento grindimis, bet žemės takeliu pavaiškščioti. Kokia trumputė ta valandėlė!

Mūsų bendro vargo draugai ruseliai, kartu su mumis lietuviais po kalėjimo kiemą bevaikščiodami, namų remonto atmatose rado surūdijusių geležgaliukų, kurių vertingiausias buvo gerokai apbrūdjęs plieninio piuklelio gabalas geležiai pauti. Kieme pasivaikščioję, į kamara sugrįžom turtingesni — čia iš kelių vatinkų pasirodė laimingai įnešti geležiuokai, iš vatinkų rankovių plytų skeveldros, aštrūs akmenėliai...

Prasidėjo intensyvi peilių, skustuvų gamyba, daug laiko ir kantrybės reikalaujanti. Bet kalėjime su laiku valandomis kaliniai nesiskaito. Dirbant valandos greičiau prabėga, juo labiau, reikiant saugotis, kad tokį "meistrą" per durų vilkėlį budėtojas nepamatytų ar kokio balso neišgirstų. O tai gali visai lengvai ir karcerį užsiplėnyti.

Po dienos rimto darbo "skustuvų" gamyba buvo

baigta. Prasidėjo barzdų ir galvos plaukų skutimas, aiškiau tarant, tarkavimas, vargo žmonių kantrybės bandymas. Ne kiekvienas po skustuvų patekęs galėjo išskentėti. Buvo ir tokių, kuriems pusę galvos plaukų nuskutus, apsišaršoję ir nusikeikę, pabėgo. Bet buvo ir tokių, kurių kantrybė kalėjimuose jau buvo išbandyta — tiems galėjai ne tik plaukus rauti, bet ir odą pliaustyti — jie kantriai kentės, niekam nesiskųs. Tokie ir iš po skustuvo pakilo visai padoriai apšvarinti, nors veiduose ir galvos plikėje kraujo žymės buvo aiškiai matyti.

Kai jau beveik pusės kameros kalinių galvos, kaip mėnuliai, pradėjo šviesti, vyresnysis kirpėjas Jūry Michailovičius man sako:

— Sėsk, dieduška, ir tavo šerelius britvele nugraibysiu.

Pirmą kartą išgirdęs iš ruselio žodį "dieduška", lyg ir nusigandau, kad jau aš taip greit pasenau. Bet pagalvojęs, kad ruselis Michailovičius, gal būt, juokauja, aiškinausi:

— Jūry Michailoviči, labai apsirinkat mane seniu — dieduška vadinamas. Aš dar tik tepragyvenau 40 metų, todėl mano senatvė toli.

— Rusai visus apaugusius plaukais vadina seniais, diedais. Pamatysime, kai tas tavo vilnas nugraibysime — gal koki šimtą metų pajaunėsi. Nėra ko per daug plepėti, prašau sėstis ir kojomis į narus įsišpirti ir stipriai laikyti.

— Jūry Michailoviči, padūkusi peša, jau pradėjai plaukus rauti, lyg su tarka tarkuoti... Ar neturi muilo gabalėlio truputį pamuluoti — tai lengviau be tokio didelio skausmo būtų tuos plaukus skusti.

(Bus daugiau)

DIDIJĄ LABDARĮ AMŽINYBEN PALYDĖJUS

Gausūs prel. Končiaus darbai šalpos, švietimo ir kultūros srityse

LEONARDAS ŠMUTIS

Dar vieną Amerikos lietuvių visuomeninio gyvenimo žvaigždę palaužė negailestingoji mirtis. Kaip jau žinoma, sausio 13 d. Romoje mirė prel. Juozas B. Končius, sulaukęs 83 metų amžiaus. Palaidotas sausio 16 d. Romos kapinėse šalia vyskupo V. Padolskio.

Noriu bent keliais žodžiais pagerbti velionies atminimą, nes jis buvo mano artimas bendradarbis įvairiuose mūsų sąjūdžiuose ir organizacijose.

Pirmą kartą susitikome "Garso" redakcijoje, Brooklyne, N. Y., 1923 metais, kai jis atvyko į JAV painformuoti Amerikos lietuvių visuomenę apie to meto Lietuvos kultūrinius, labdaros ir šalpos reikalus. Iš pasikalbėjimo su naujai atvykusiu svečiu supratau, kad jam labiausiai rūpėjo suteikti lėšų Lietuvos neturtingai moksleivijai ir studentijai, su kuria jam teko, kaip kapelionui, dirbti Šiaurės gimnazijoje. Turėjo įgaliojimus iš Vilties draugijos ir Katalikų veikimo centro. Būdamas Amerikos Lietuvių Federacijos centro valdybos narys, pasiūliau veikti Federacijos ribose, nes tais laikais šalpos ir kultūriniai reikalai kaip tik buvo pirmoje jos darbų programos eilėje. Buvę susitarę ir kun. Končius (jis tuomet dar tebesivadino Koncevičium), nedelsdamas pradėjo vykdyti savo misiją — važinėti po lietuvių kolonijas su paskaitomis. Maršrutą suarošė Federacijos sekretoriatas. Nuo to laiko ir prasidėjo mudviejų visuomeninis bendradarbiavimas.

Savo misiją velionis sėkmingai atliko, sutelkdamas nemažai lėšų Vilties draugijai ir Katalikų veikimo centrui, besirūpinančiam labdaros, švietimo ir lietuviškos kultūros puoselėjimo reikalais.

Atlikęs misiją Lietuvai, pasiliko pas mus

Važinėdamas po lietuvių parapijas, susipažino su jų klebonais, veikėjais ir platesne visuomene. Turėjo gerą progą pažinti mūsų visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą jo lygį. Jį geriau pažinęs, nusprendė į Lietuvą nebegrįžti, bet pasilikti pas mus ir įsijungti į lietuvių veiklą, kurios šakotumas reikalavo daugiau kvalifikuotų veikėjų ir vadovų. Padirbėjo kėk Šv. Kazimiero parapijoje, Philadelphia, Pa., vikaru. Neilgai vikaravo, nes nusprendė asmeniškai ir iš arčiau pažinti Amerikos švietimo reikalus, įstodamas į Katalikų universitetą Washingtone. Tai buvo 1924 metais. Jį baigė magistro laipsniu iš pedagogikos, o 1930 metais tame pačiame universitete įsigijo teologijos daktaro laipsnį. 1925 m. buvo paskirtas universiteto prefektu. Kurį laiką Fordham universitete dėstė Rusijos istoriją ir apologetiką.

Klebonas ir visuomenininkas

Tarp 1927 — 1945 metų buvo paskirtas Mount Carmel, Pa., lietuvių parapijos klebonu. Šioje parapijoje besidarbuodamas, kun. Končius daug naujo įnešė. Pats būdamas gerai akademiškai pasirušęs, žymiai pakėlė parapijos religinį, tautinį ir ekonominį lygį. Daug dėmesio kreipė į parapijos mokyklą, kurioje tuo metu mokėsi daugiau kaip trejetas šimtų lietuviukų. Neužmiršo ir jaunimo organizavimo ir auklėjimo lietuviška dvasia. Labdaros ir šalpos reikalai parapijoje visada jam buvo prie širdies.

Vadovaudamas parapijai, jis neužsidarė jos ribose. Veikė bei tarptautinėse organizacijose bei

sąjūdžiuose. Uoliai reikšėsi Motinėlės draugijoje, kuri teikė neturtingiems studentams stipendijas. Veiklus buvo Kunigų Vienybėje, kurioje rodė daug gražios iniciatyvos. Nemažai laiko yra skyręs Kunigų sąveikos draugijai ir taip pat Lietuvos religinės šalpos sąjūdžiui. Priklaušė LRKSA, ALRNF ir kitoms organizacijoms. Vykdamas į kongresus, seimus, konferencijas ir jose būdavo aktyvus ir sumanus.

Didžiausias velionio darbas — Balfas

Didžiausią, garbingiausią darbą prel. Končius atliko, sėkmingai pirmininkaudamas Bendrajai Amerikos Lietuvių šalpos fondui (1944 — 1964). Šio straipsnio autorius, buvęs Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas (1940 — 1965), yra vienas liudininkų, kaip energingai ir sėkmingai prel. Končius šios šalpos organizacijos uždavinius vykdė ir kiek daug iniciatyvos rodė jos užsimojimuose.

Kai pirmame Amerikos Lietuvių Tarybos kongrese 1943 m. Pittsburghe pirmininkas iškėlė nuo karo nukentėjusių lietuvių Lietuvoje ir kituose pasaulio kraštuose šalpos reikalus, velionis labai gyvai dalyvavo diskusijose, kaip platesnio masto ekspertas šalpos reikaluose. Jis parėmė Altos vykdymo komiteto pasiūlymus sujungti tuomet jau veikusių kai kurių grupių šalpos fondus ir fondelius ir iš jų sudaryti vieną bendrą Amerikos lietuvių šalpos organizaciją.

Kongresas vienbalsiai nutarė organizuoti bendrą šalpos fondą ir pavadė tą darbą atlikti Altos vykdomajam komitetui, kuris patikėjo Altos pirmininkui L. Šimui padaryti pirmuosius žingsnius — tartis su buvusių fondų vadovybėmis ir politinių bei ideologinių grupių veikėjais. Po gerokai ilgų "derybų" buvo gautas pritarimas, ir Altos pirmininkas jau galėjo kviesiti numatyty veikėjus susirinkimui 1944 kovo 25 d. Chicagoje. Tai buvo bendrojo šalpos fondo steigiamasis suvažiavimas. Priimtas laikinasis statutas, sudaryta valdyba, išrinkti direktoriai. Fondas pavadintas Bendrojoje Amerikos Lietuvių šalpos fondu — Balfu. Pirmininku išrinktas kun. Juozas Končius, kuris jam patikėtas pareigas tuo ir pradėjo eiti.

Sunkūs uždaviniai

Pareigos tikrai nebuvo lengvos. Pirmoji eilė reikėjo fondui išrūpinti charterį, įregistruoti jį Prezidento karo šalpos kontrolės taryboje, kurios žinioje buvo visi fondai, telkę lėšas užsienio šalpai. Taip pat reikėjo jį įjungti į karo metu veikusių vadinamąjį National War Fund.

To viso pasiekta ne be sunkumų. Buvo trukdymų iš komunistinio gaivalo ir iš Prezidento šalpos fondų kontrolės tarybos pirmininko Joseph Davis, kuris buvo buvęs JAV ambasadorius Maskvoje ir parašęs prosovietiską knygą "Mission to Moscow".

Kai 1944 m. sausio 18 d. kun. Končiaus delegacija nuvyko į Washingtoną pas Davis ir jo tarybą, Davis pakartotinai patarė Balfu delegacijai derinti savo šalpos fondą su Sovietų veikiančiu fondu Amerikoje, nes, esą, Lietuva yra "įsijungusi" į Sovietų Sąjungą. Šiuos žodžius rašantis buvo delegacijos, todėl jis girdėjo, kaip tiksliai ir energingai kun. Končius atsakė jį Davis ir kitų prezidentinės tarybos narių klausimus, ypač gerai atsakė į Davis teigimą, kad Lietuva pati "savanoriškai įsi-

A. a. prel. J. Končius

jungė" į Sovietų Sąjungą. Mūsų delegacijai vis dėlto pavyko įtikinti prezidentinę tarybą, kad Balfas nesijungs su jokia sovietiniu sąjūdžiu, bet veiks atskirai ir prašė duoti atskirą leidimą. Toks leidimas buvo gautas.

Anka vien tik šalpai

Didis ir sunkus Balfu darbas privertė a. a. prel. Končius atsakyti klebono vietoje Mount Carmel parapijoje ir aukotis vien tik lietuvių gerovei ir šalpai. Tenka su nemažu pasigėrėjimu pasakyti, kad velionis savo nepaprasta energija ir kietu žemaitišku užsispyrimu Balfą išvedė į platus (net tarptautinius) vandenis. Jo vadovaujamas Balfas apie penkis milijonus dolerių sutelkė (grynais pinigais ir įvairiomis gėrybėmis) šalpai Vakarų Vokietijoje ir kituose kraštuose lietuviams, taip pat jų įkurdinimui laisvuose pasaulio kraštuose. Kadangi fondas buvo įjungtas į National War Fund, jis kasmet iš to fondo gaudavo stambiaus pinigų sumas. Be to, to fondo platus masto rinklavių metu Lietuvos ir lietuvių vardas buvo plačiai garsinamas, nes tarp visų kitų fondų ir lietuvių fondas figūravo įvairiose rinklavių literatūroje. Neužmirštame ir to, kad velionis turėjo labai artimus kontaktus su Amerikos vyskupų karo fondais bei jų vadais,

kurie jam daug gelbėjo nugalėti turimas klūtis valdžios sfere ir priedo kasmet gauti Balfui iš vyskupų fondų dešimtis tūkstančių dolerių.

Savo įgimta drąsa, veržlumu ir užsispyrimu (gera prasme) velionis visur priedavo. Priedavo prie aukščiausių bažnytinės ir civilinės valdžios pareigūnų ir pajėgdavo laimėti jų palankumą. Laimėdavo moralinę ir medžiaginę paramą savo atstovaujama šalpos organizacijai — Balfui ir draugui Lietuvai ir lietuviams. Todėl velionį prel. Končių tenka laikyti vienu sėkmingiausių reprezentavusių mūsų tautinius reikalus visur, kur reprezentacija buvo reikalinga — šalpai ar Lietuvos laisvės darbams.

Keliavo, organizavo, reprezentavo

Prel. Končiui teko pervažiuoti Amerikos lietuvių vietas ne po vieną, bet po kelis kartus organizuoti ir stiprinti Balfu skyrius. Ir jam tai gerai vyko. Vargu buvo didesnė ar mažesnė kolonija, kur nebūtų veikęs Balfu skyrius, rinkęs aukas ir rūbus bei kitokias gėrybes. Ta proga jis aplankydavo kardinolus, arkivyskopus ir vyskopus ir juos informavo apie pavergtosios Lietuvos padėtį ir apie Balfu pastangas šelpti karo aukas. Primindavo ir mūsų tautos pastangas atkurti bolševikų pavergtą Lietuvą.

Daug kartų vyko ir į Europą aplankyti ten stovyklose gyvenančius lietuvius, patirti jų padėtį, sudaryti komitetus gauti iš Balfu šalpai tvarkyti rūpinosi.

(Nukelta į 5 pusl.)

Intymiąsias mėlės paslaptis ir gilia gyvenimo išmintį vaizdingai atskleidžia klasiškas, pasaulinio garso kūrinys

Šekspyro sonetai

Į lietuvių kalbą pirmą kartą išvertė A. Tyruolis, Goethės, Šilerio, Dantės ir kitų klasikų vertėjas. Su Šekspyro atvaizdu, autografu, išsamia įžangine studija ir sonetų paaiškinimais. 176 psl., kietas drobės viršelis.

Kaina \$3.00. Gaunama "DRAUGE"

A. + A.

Prof. Generalui STASIUI DIRMANTUI

mirus, gilaus liūdesio valandą dukrą ALDONĄ, žentą dr. VLADĄ ŠIMAITĮ, mielus anūkus ir proanūkus bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Valentina ir Simas Rutkai

A. + A.

Prof. Broniui VASIUI mirus,

jo žmoną VALĘ, sūnų ARONĄ su šeima ir kitus gimines skausmo valandoje giliai užjaučiame ir kartu liūdi

Kazlai

A. + A. BRONIUI VASIUI mirus,

jo žmoną VALĘ, sūnų ARONĄ su šeima ir kitus gimines skausmo valandoje giliai užjaučiame ir kartu liūdi

Kazlai

Brangiai Motinai Lenkijoje mirus,

MARIJĄ JANICKIENĘ

ir jos šeimą

nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Alė ir Stasys Briedžiai
Violeta ir Vilius Mikalčiai

A. + A. ANELEI PALČIAUSKIENEI

Lietuvoje mirus,

jos dukroms STASEI, ADAI, ANGELEI ir LIUDAI, sūnui KAZIMIERUI ir jų šeimoms giliai užuojautą reiškiamo ir kartu su jais liūdime.

Janė ir Juozas Daunorai

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

Ivairių prekių pasirinkimas, motociklai, baldytuvai, maistas, doleriniai sertifikatai ir automobiliai

COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 So. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
V. Valantinas

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis
J. BUBNYNS — Tel. RE 7-5168

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Gera prekių didelis pasirinkimas. Automobilai, baldytuvai, televizijos, dolerinių sertifikatų, maistas, akordeonai
2608 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629
TELEF. — WA 5-2787.

NAMŲ REMONTAS
PRIEINAMA KAINA
Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naudingas lubas. Įrengiu kambarius rūsy, Dažau.
Zigmas, tel. 651-9525 ar 778-0833

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdirbtą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-5654

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5580

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna aprūda.
TEL. — WA 4-8063

NAMŲ APSILDYMAS
Taisau senus ir įdėnu naujus pečius. Pigiai išvalau, taipgi alyvuosius perduruo dūjų įdėnu vandens šildytuvus. Kreiptis —
A. BANYNS — 447-8806

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mėsos ir užmiesių naujus ir perstatu senus visų rūšių namų apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoti.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

TELEVIZIJOS
Apvalytos ir paprastos Radijai
Stereo ir oro vėsinatuvai
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — Tel. 776-1496

Apimokoma skelbtis dien. DRAUGE, kas jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gali skelbimų kaiti kas visoms preliamoms.

"LIETUVOS ATSIMINIMAI"
Radio Valanda jau 20 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams. Kas šefadienį nuo 4 iki 5 val. p. p. ir WEVD 920 New York (1330 kil. AM ir 920 meg FM).
Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stokas.
1467 Force Dr.
Mountainside N. J. 07092
Tel. 232-5565 (code 201)
Kvičiame taip pat klausytis Lietuvių Kultūrinį Valandą angliškai, iš Seton Hall Universiteto radijo stoties. (New Jersey WSOU) (99.5 meg. FM) Pirmadi. 1:30-5:30 val. vak. (Vadovauja prof. J. Stokas).

A. VILIMAS
MOVING
Apraustas perkraustymas
Ivairių atstatymų
823 WEST 34th PLACE
Tel. FRontier 6-1883

REAL ESTATE

LAIKAS GERĖJA

4 butų didelis mūras. Neša 15% nuo investuoto kapitalo. Platus lotas. Atskiri gazu šildymai. Brighton Pk. \$30,000.
Didelis 5 kamb. 2-jų aukštų. 30 metų mūras. 1 1/2 vonios. Sausa pušinis beismantas. Blokas į pietus nuo Marquette pko. ir Kedzie. \$22,950.
10 butų mūr. 2 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Alumin. langai. 69 p. lotas. Atskiri mūrai. \$77,000.
Arti prie parko. Apie 12 metų 2-jų butų po 5 1/2 kamb. mūras. Mūro garažas. Atskiri šildymai. \$44,000.
Labai švarus namas. Pajūras. Brighton Pk. Gazu šildymas. Laisvas užimti. \$12,800.
2 butų mūras. 2 auto garažas. Atskiri nauji gazu šildymai. Karpetai, alumin. langai. Arti oaso. \$28,500.
Sviesus, didingas 16 metų, 2-jų butų mūras. Atskiri šildymai. alumin. langai. apie 40 p. lotas. mūro garažas. Marquette Pk. \$46,000.
Pajūras gražus bungalov Marquette Pk. 2 butai — 6 ir 3 kamb. Gazu šildymas. 50 p. lotas. Garažas. \$21,800.

VALDIS REAL ESTATE

7051 S. Washtenaw Av. RE 7-7200

APARTMENTINIS NAMAS
OAK FOREST. Geros kokybės statyba, puikiai išmokyti. 16 butų — 8 po 2 miegamus, 8 po 1 mieg. Pajamų \$39,000. 3-jų metų senumo. Pardavėjas parūpins pinigų morgiui. Susitarimui skambinkit savininkui tel. 687-4031

SAV. IŠEINA PENSIJON

parduoda 15 metų, 2-jų butų po 4 1/2 kamb. mūr. namą. Atskiros "radiant" šilumos. Prie 72-os ir Rockwell. Tik \$35,500. Skambinkit
BUD'S REAL ESTATE
Tel. — 254-5551

BUD'S REALTY

NAMŲ PIRKIMAS BEI PARDAVIMAS
BUTŲ NUOMAVIMAS
BALYS BUDRAITIS
4369 So. Archer Avenue
Tel. — 254-5551

BELL REALTY

J. BACEVICIUS
6455 E. Kedzie Ave. 778-2233

Gražus mūr. butagalv. 5 kamb. su valgomuoju. Platus sklypas 65 ir Whipple.
1 1/2 aukšto, 3 butai po 5 kamb. Iruoktas sklypas. Geras užlaikymas 73 ir Campbell.
3 butai ir bižnis. Puikūs namai. Platus sklypas. Brighton Park.
4 butų mūrinis mūr. garažas. Marquette Park. Reta geruma pirkinyje.
5 1/2 kamb. mūr. 3 miegamieji. 15 metų senumo. atrodo kaip naujas 73 ir Artesian.

Notariatas — Drandimas
Income Tax
SIMAITIS REALTY
2951 W. 63 St. — 436-7878

M. A. SIMKUS

REAL ESTATE. NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4250 S. Maplewood, Tel. 254-7480
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ ĮKVIETIMAI, pildomi PILIETYS PRASYMAI ir kitoki blankai.

D E M E S I O

Radijo Programa

Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujojoje Anglijoje ir stoties WLYN 1360 bangą veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausi pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdunos pasaka. Šią programą veda Steponas J. Minkus. Biznio reikalais kreiptis į: Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvių, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Telefonas AN 8-6489. Ten pat gaunamas ir dienraštis Drangas.

Perskaite "Drangą", duokite ji kitiems pasiskaityti.

Platinkite "Drangą".

HELP WANTED — VYRAI

LAYOUT MAN

Bronze, aluminum and stainless steel work
Must be experienced in at least metal. — Union shop.

Wages commensurate with ability.

PHONE 465-1989

AFTER 6:00 P. M.

CALL 679-7852

FOREMAN

PLASTICS — NIGHTS

Need night-shift foreman for bottle plant. Experienced preferred. Must be able to trouble-shoot equipment and supervise small crew. Good opportunity.

Call Mr. Gem 767-4140

HELP WANTED — MOTERYB

Legal Secretary

Exp. preferred but will train competent individual. Excellent shorthand skills are a must.

• SALARY OPEN

• LOOP LOCATION

TEL. ST 2-7397

GOOD HAIRDRESSER with following & MANICURIST

Good salary, excell. location. Fine clientele. Must speak English.

COIFFURE DE PARIS

Tel. — MO 4-7535

NURSES NEEDED!!!

FOR NEW NURSING FACILITY IN SKOKIE, ILLINOIS

R.N.'S L.P.N.'S

Full Time — Day Or Night Shift

Top Salary — Full Benefits

Contact MRS. GREENSPAN — 679-4161

SKOKIE VALLEY TERRACE

9615 N. KNOX SKOKIE, ILL.

Women to do housecleaning in private homes. Must speak & understand English. Good references a must. Please apply in person. Minit Maid Cleaning Service
7400 No. Waukegan Road
Niles, Illinois — 647-0433

PROGOS — OPPORTUNITIES

GROZIO SALONAS

6 vietos. Biznis veikia per 20 m. Gera klientūra. Savininkė eina pensijon. Išsmokėjimo sąlygos. Skambinkit po 6 v. v. 887-8308

ISNUOMOJAM — FOR RENT

ISNUOM. 4 kamb. butas suaugusiems. 2-me aukšte. Marquette Pk. Galiama užimti tuojau. Skambinat prieš piet tel. 778-5937

ISNUOM. mieg. kamb. vyrui virš 50 m. amž. Atskiras įėjimas, vonia. Arti autobuso. 3032 W. 111th St.

ISIGYKITE DABAR

Kazio Barausko

IS Drangos RIMTIES VALANDELES

parinkti pamokslai,

atspausdinti knygoje

PRISIKELIMO ŽMONES

A. a. kun. Kazimieras Barauskas parašė kelis šimtus pamokslų populiariam "Drangos" skyriui. Jo atminimui kun. P. Patlabos rūpesčiu Aloyzas Baronas atrinko aktualiausius V. Baranavičius, leidojant velionį, sakė, kad "jokio straipsnio rašymas velionio taip nedomino kaip religinio. Jis juos rašydavo labai atsidėjęs ir giliai susikauptas".

Knygos išleidimas sutampa su jo 70 m. gimimo ir 45 m. kunigybės sukaktimi.

Kaina \$4.00. Gaunama "Drangos", 6445 W. 68rd St., Chicago, Ill. 60629. (Prenumeruota 25 centai, ir Illinois gyvūnų parke 20 centų mokėjimo).

si ir lietuvių pabėgėlių įkurdinimo reikalais. Tos kelionės buvo varginančios, bet jis nesigailėjo sunkumų ir vargo, kad tik padėtų savo broliams ir seserims, esantiems varge, gyvenantiems skurde. Sėpė studentus, rėmė vargo mokyklą ir t. t. Jis jiems padėjo daug. Todėl reikėtų ir dabar stipriai įsikūrusiems Amerikoje ir Kanadoje specialiai aukoti Balfui garbingo vėlonio vardą.

Vieningo darbo puoselėtojas

Prel. Končiui pavyko įvykdyti Balfio kūrėjų norą sujungti visus Amerikos lietuvių bendram šalpos darbui. Jis gerai sugevo su visų grupių vadais ir veikėjais, jis sugebėjo įtraukti į darbą katalikus ir nekatalikus, tikinčiuosius ir netikinčiuosius. Kunigo vadovaujamoji šalpos organizacija visų pažiūrų žmonės sutilpo, visi dirbo, vieni kitus gerbė, vieni kitiems talkino. Buvo išnykusios varžytinės dėl pirmenybės ar garbės. Balfą rėmė visos politinės ir ideologinės grupės. Jį rėmė visų pažiūrų spauda.

Balfio pirmininkas Končius sutarė su visomis mūsų bendrinėmis organizacijomis ir jų vadovais. Jis labai artimai bendradarbiavo su Amerikos Lietuvių Taryba, ypač su jos pirmininku. Dažnai susitikdavome, pasitarėdavome. Alta jis vadindavo Balfio motina, nes ji jį sukurė. Alta padėjo Balfui, Balfas talkino Altai. Tarp šių dviejų Amerikos lietuvių bendrinę organizacijų niekuomet nėra iškilę nesutarimų ir ginčų.

Is darbų jį pažino

Balfio steigiamajame susirinkime, renkant kandidatus į pirmininko postą, kandidatu pasiūlytas kun. J. Končius. Keli kairėsiųjų grupių veikėjai iškvietė mane iš salės ir man priminė, kad "nebus gerai, jei jūs statysite kun. Končių pirmininku. Kaip atrodo, jei bendrinei lietuvių organizacijai vadovaus kunigas. Statykite, ką norite, tik jau ne kunigą".

Man teko įtikinti, kad kunigas daugiau galės padaryti šalpos reikalui, negu bet kuris pasaulietis, nežinantis, kokių pažiūrų jis bebūtų. Net ir prie valdžios sferų jam bus lengviau prieiti. Končius buvo pastatytas kandidatu į pirmininkus ir vienbalsiai išrinktas.

Kai po kelerių metų New York'e įvykusiame Balfio seime prel. Končius, jau kiek pavargęs nuo sunkių darbų ir atliktų žygių, pareiškė, kad jis nebesutiks kandidatuoti į pirmininkus ir, jei būtų išrinktas, tuoj pat atsistatys, visi nustebome. Ir labai buvo įdomu, kad kairiųjų grupių veikėjai, kurie steigiamajame susirinkime bijojo, kad neišrinktų kunigo pirmininku, pirmieji prašė kun. Končių būtinai pasilikti pirmininko poste, o adv. P. Baugočius, žymus socialistų veikėjas ir buvęs SLA pirmininkas, beveik ašarodamas maldavo kunigą Končių sutikti ir toliau Balfui vadovauti. Tuo iškalbingai buvo įrodyta, kad prel. Končius sėkmingai vadovavo lietuvių šalpos darbui.

Įnašas į mūsų spaudą

Tenka mesti žvilgsnį ir į prel. Končiaus įnašą lietuviškai spaudai. Jis nebuvo mažas. Rašė straipsnius periodikai (Draugui, Darbininkui, Garsui). Parašė ir išleido visą eilę naudingų knygų. Atvykęs Amerikon pastebėjo, kad lietuviams čia trūksta religinių knygų. Kibo į darbą bent dalinai tą trūkumą užpildyti. Parašė ir išleido Maldų rinkinį (1923), Katekizmą (1932), Bažnyčios istoriją (1924), suredagavo metraštį Amerikos katalikų darbui (1942), Pamaldų vadovėlį (1931), Šv. Kazimiero seserų kongregacijos istoriją (1932). Atsiminimus iš Balfio veiklos (1966).

Prel. Končius papildė ir mūsų neturtingą literatūrą anglų

Ona ir Antanas Baužės Sydney mieste, Australijoje.

PAŠNEKESYS SU AUSTRALIJOS LIETUVIŲ VEIKĖJŲ VETERANŲ

Laiškas iš Australijos

Esu Antanas Baužė, gimęs 1897 m. XI. 26 d. Lietuvoje, Sartininkų valsč., Tauragės apskr., pradėjo mano užkalbintasis.

1928 metais vedžiau Oną Vyšniauskaitę, gimusią ir augusią Skotijoje iš lietuvių tėvų. 1930 m. rugsėjo mėn. atvykome į Australiją. Iš Londono laivu iki Sydney kelionė tada truko 7 su puse savaitės. Devynis mėnesius prieš mano atvykimą į Sydney buvo susitvėrusi Australijos Lietuvių draugija. Įstojau ir aš. Netrukus išrinko valdybą. ALD pirmininku buvo tada Jonas Vedrinaitis (Vedrien). Pūkūs lietuvis, iš profesijos siuvėjas, jau miręs. Man per trumpą laiką pasisekė surasti Sydney ir jo priemiesčiuose 9 lietuvių šeimas, kurios draugijos narių skaičių padidino.

1932 metais buvau išrinktas ALD pirmininku ir su mažom pertraukom jai vadovavau iki 1952 m.

1932 m. įsteigėme ALD knygyną, kuriam knygas suaukojo draugijos nariai. Iš Lietuvos pirmieji prisuntė auką 25 knygas

kalba. 1925 metais parašė ir išleido Education in Lithuania (1795 — 1915), 1927 m. — Russia's Attitude Towards Union with Rome, 1964 m. Vytautas The Great — Grand Duke of Lithuania, Short History of Lithuania, Tenka girdėti, kad vėlonis yra sutelkęs daug medžiagos plačiai Lietuvos istorijai anglų kalba. Deja, nebesusėjo šios istorijos parašyti. Reikia manyti, kad kitas istorikas vėlonio surinkta istorinę medžiagą perims ir ją panaudos plačiai Lietuvos istorijai anglų kalba parašyti.

Orantų knygynas Šiauliuose. Vėliau gaudavom įvairios spaudos iš Pasaulio Lietuviams remti draugijos, pirminkaujamos adv. R. Skipičio. Laikraščius gaudavome iš viso pasaulio, kur tik gyveno lietuvių, Keletą prenumeravome, o kitus atsistydavo veltui už parašomas informacijas. Kada pradėjome leisti "Mūsų Pastogę", pasimainydavom laikraščiais.

ALD palaikydavo glaudų kontaktą su Lietuvos atstovybe Londone ir Washingtono. Iš jų nuolat gaudavome Eltos biuletenius.

Iš tautinių švenčių minėdavome Vasario 16 ir lenkų užgrobtą sostinės Vilniaus. Vasario 16 minėjimas būdavo džiaugsmo ir pasididžiavimo šventė, o Vilniaus užgrobtimo liūdesio diena. Į didesnius minėjimus pakviisdavom mūsų kaimynų latvių ir estų konsulus jų organizacijų pirmininkus, taip pat Australijos parlamentarus. 1939 m. Vasario 16 d. minėjime vien lietuvių dalyvavo 83 asmenys. Tai buvo skaičiumi didžiausias minėjimas.

ALD būstinė buvo mano namas. Mes stengėmės, kad Lietuvos vardas būtų žinomas tolimoje Australijoje.

Prasidėjus antram pasauliniam karui, nenorėjome, kad ALD ir lietuviai dėtusi į svetimas politines organizacijas. Pavyko išlaviruoti — lietuviai liko nušaly. Karui baigiantis, rinkome aukas lietuviams pabėgėliams Vokietijoje. Pirmos rinkliavos pinigais siuntėme ministeriui P. Žadeikiui Washingtono. Kitą rinkliavos — ministeriui B. Balučiui Londone. Žinoma, tai buvo maždaug auka, bet norai buvo geri. 1947 m. prieš Kalėdas Australijon atvyko pirmas lietuvių nau-

jų atelių transportas iš Vokietijos su 437 lietuviais. Gavau iš valdžios specialų leidimą kaip oficialus asmuo sutikti ir pamatyti savo tautiečius, 400 mylių nuo Sydney Bonegilla Camp. Čia jie buvo apgyvendinti 2 mėnesius, apmokyti anglų kalbos, gavo reikalingus rūbus. Susirinkę į salę kvietė mane tarti žodį. Matydamas tokį didelį skaičių lietuvių ir suprasdamas, dėl kokios priežasties jie paliko Lietuvą, tėvus, brolius, seseris, gimines, ir, žiūrėdamas į juos, taip susijaudinau, kad negalėjau žodžio ištarti. Vėnintelis noras buvo apkabinti visus, sveikinti, bučiuoti ir verkėti. Po malonaus pasikalbėjimo vėliau jie visi įstoję į ALD narius.

1949 m. sausio 25 d. pradėjau leisti "Mūsų Pastogę". Pirmas rektorius buvo teis. Juozas Žukauskas, ALD leidimo laikraščius negavo. Aš gavau leidimą ir buvau Mūsų Pastogės savininkas. 1950 m. ALD įsteigė skyrius visos Australijos didesnėse stovyklose. Didėniuose miestuose stovyklos turėjo savo skyrius, o Sydney buvo Australijos Lietuvių draugijos centro valdyba.

1951 m. prelatas M. Krupavičius raginami, nutarėme įsijungti į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Pakeitėme vardą, persiorganizavome į ALB, su krašto valdyba ir apylinkėmis. Iki naujųjų atvy-

kimo Australijoje buvo apie 280 lietuvių, daugiausia Sydneyje.

Mano žmona nuo atvykimo į Australiją yra prisiekusi teismo vertėja, ilgametė Sydney Lietuvių Moterų socialinės globos draugijos ir Lietuvių sodybos pirmininkė. Man ji visuomeniniame darbe daug padėjo. Be jos pagalbos man būtų buvę daug sunkiau. Aš 20 metų esu Justice of the Peace ir prie teismo Jury, taip pat ir ALB apylinkės garbės teismo narys.

Organizuodamas laikraštį norėjau, kad "M.P." turėtų ir savo spaustuve. Įsteigiau "Minties" spaustuve su 6 dalininkais. Kad šiandien "M.P." neturi savo spaustuves, ne mano kaltė. Užbaigė pasakojimą vienintelis austral. Liet. B-nės garbės narys A. Baužė. Padėkojau ir kaip seni bičiuliai atsisveikinom. Gyvos, sveiklos, kaip strėlė visur lakstančios Baužienės nebespėjau pagauti pasikalbėti.

Dr. Gr. Valančius

— Stokholme posėdžiavo Europos Tarybos speciali komisija, besirūpinanti Europos kraštų švietimo ministrų konferencijos parengiamaisiais darbais. Komisijos posėdžiuose dalyvavo taip pat Apaštalo Sosto atstovas jėzuitas kun. Koester.

A. + A. Prof. gen. STASIUI DIRMANTUI, mirus,

dukrai ALDONAI ir žentui VLADUI ŠIMAIČIAMS reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Juozas Mika

Dalia ir Kazys Navasaičiai

P A D Ė K A

A. + A. Alfonsas Valatkaitis

Antrą Kalėdų dieną, 1974 m. gruodžio mėn. 26 d., staiga mirė brangus vyras ir tėvas. Palaidojame 1974 m. gruodžio mėn. 30 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Skandžiausiam gyvenimo laikotarpyje, kai netekome tokio brangaus asmens, visų artimųjų, draugų ir pažįstamų nuosirdumas suteikė mums daug paguodos ir padėjo semtis stiprybės liūdesio valandose.

Esame širdingai dėkingi Tėv. Stašui už atsisveikinimo rožančių, šv. Mišių atnašavimą ir palydėjimą į kapus. Dėkojame Šv. Kryžiaus klebonui, Tėv. Mykoliaičiui, Tėv. Borevičiui ir Tėv. Raibūziui už atsilankymą ir maldas.

Mūsų gili padėka Vytauto Didžiojo Šaulių Rinkinei, ypatingai pirm. p. Išganaičiui ir moterų vadei p. Cecevičienėi, Gen. Daukanto Jūros Šaulių Kuopai, ypatingai pirm. p. Maksvyčiui ir Klaipėdos Jūros Šaulių Kuopai, ypatingai pirm. p. Mikovaičiui už tokias gražias ir garbingas iškilmes koplyčioje, bažnyčioje ir kapinėse išlydint vėlonę. Dėkojame visiems šauliams, šaulėms ir jūros šauliams, kurie atliko paskutinį žemišką patarnavimą vėloniui, nešdami jo karstą.

Nuosirdžiai dėkojame p. Išganaičiui, p. Budreckui, p. Maksvyčiui, p. Mikovaičiui, p. Tamuliui ir p. Talat-Kelpai, kurie įvairių organizacijų vardu tarė prasmingus žodžius atsisveikinimo vakare.

Širdingai dėkojame solistei Daliai Kučienienei už jautrias giesmes šv. Mišių metu.

Liksime visuomet dėkingi visiems, kurie dalyvavo šermentyse ir laidotuose, reiškę užuojautą žodžiu, spaudoje ir raštu, aukoję šv. Mišias visuose pasaulio kampuose, aukoję pinigais šv. Mišioms, aukoję Lietuvos Dukterų Draugijai vėlonio prisiminimui, ir atsuntę gėles į koplyčią ir namus.

Esame ypatingai dėkingi visiems, kurie asmeniškai padėjo mūsų šeimai: p. E. Seibutiui, p. T. Petrolinui, p. A. Paulikams ir p. V. Garbonkams.

Dėkojame p. D. Petkui ir Marquette Funeral Home tarnautojams už rūpestingą patarnavimą.

Tegul ilsiši mūsų brangus vyras ir tėvas Amžinosios Ramybės šviesoje.

Nuliūdę. Žmona, dukterys su šeimomis, sūnus su šeima, sesuo ir žmonos sesuo su šeimomis.

A. + A. AGNES PUSTELNIK

ASMONAITE

Gyveno 4332 S. Rockwell Street, Chicago, Illinois. Mirė vas. 2 d., 1975, 8:15 val. vak., sulaukus senatvės. Gimė Lietuvoje, Tauragės apskr. Amerikoje išgyveno 50 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukrė Albina Pawlowski, žentas Eugene, sūnus Daniel, marti Edwina, anukė Donna-Jean, sesers dukrė Eleanor Bružas su vyru Paul ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Vėlonė buvo našlė mirusio a. a. Vincento. Kūnas pašarvotas Petro Bieliūno koplyčioje 4348 S. California Avenue.

Laidotuvės įvyks treč., vas. 5 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuose.

Nuliūdę. Dukrė, sūnus, marti, žentas ir anukė.

Laid. direkt. Petras Bieliūnas. Tel. LA 3-3572

A. + A. Prof. gen. Stasiui Dirmantui mirus,

jo dukrą ALDONĄ, žentą dr. VLADĄ ŠIMAIČIUS, marčią BRONĘ DIRMANTIENĘ, anūkes bei anūkus ir visus kitus artimuosius nuosirdžiai užjaučia

K. Sragauskas,
J. Gruzdus

Pranešame mūsų giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad mūsų brangus vyras ir tėvas

A. + A.

VLADAS TAMULIS

mirė Long Beach, Calif. sausio 26 dieną. Palaidotas Holy Cross kapinėse, Los Angeles, Calif., sausio 29 d., 1975 metais.

Nuliūdę:

žmona Birutė, dukrė Gražina ir sūnus Vytautas

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SOUTH WESTERN AVENUE

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

TRYS MODERNISKOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

P E T K U S
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Tel. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S
Laidotuvių Direktorai
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6872
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems.

A. + A. Generolui STASIUI DIRMANTUI mirus,
jo dukrai ALDONAI, žentui dr. VLADUI ŠIMAIČIAMS,
vaikaičiui DŽIUGUI DIRMANTUI, jų šeimoms bei artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Kūrėjų-Savanorių S-gos ir

L. K. V. S-gos Detroito Skyriai

A. + A.

DR. ANDRIUI BRIDŽIUI

mirus, jo žmoną ELENĄ ir sūnų ROMĄ nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Palmira, Balys ir Visvaldas Grauziniai

Tauriam ir Šviesiam Lietuviui

A. + A.

PROF. GEN. INŽ. STASIUI DIRMANTUI

mirus, jo ŠEIMOS nariams, giminėms ir visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Slasė ir Petras Petrušaičiai

Vladas Šimoliūnas

APYLINKINIS MUS

× **Chicago ateitininkų sen- draugų**, susirinkimas bus vasa- rio 9 d. 3:30 val. p. p. tėvų jė- zaitų vienuolyno apatinėje salė- je. Bus valdybos pranešimas, ateities darbo planai ir rodamos skaidrės. Visi ateitininkai kvie- čiami dalyvauti.

× **Cicero Vasario 16 d.** minė- jimą Altos skyrius ruošia šį sekmadienį, vasario 9 d., o LB apyl. ateinantį sekmadienį, vasa- rio 16 d. parap. salėj.

× **Muzikas A. Jurgutis** ir dr. V. Dargis skaitys paskaitas Lietuvos nepriklausomybės šven- tės minėjime, kuris įvyks Cicero vasario 9 d. Šv. Antano pa- rapijos bažnyčioje ir salėje. Iš kilmingos pamaldos prasidės 10:30 val., o tuojau po pamaldų salėje vyks akademinė ir meni- nė dalis. Rengia Cicero Altos skyrius.

× **Rež. Jonas Jurašas**, laikini- nai gyvenęs Venoje, bus girdi- mas Margučio radijo progra- moje. P. Petručio telefoninis pa- siskalbėjimas bus perduotas, ry- toj, vasario 5 d., 5-6 val. vak.

× **Penktadienio vakaronė** Jaunimo centro kavinėje šį kartą skirta literatūriniam hu- morui ir satyrai. Programoje dalyvaus Jonas Barauskas, Aloyzas Baronas, Jurgis Bradū- nas, Vida Janulevičiūtė, Jonas Kelečius, Nijolė Martinaitytė, Rimas Vėžys. Vakaronę praves Nijolė Užbalienė.

× **Mokytojos Kristina Griniū- tė** ir **Rasa Soliūnaitė** ruošia Le- monto liuanistinės mokyklos chorą, kurie atliks meninę pro- gramą Lietuvos nepriklausomy- bės šventės minėjime Lemonte vasario 9 d. 3 val. po pietų mo- kyklos salėje.

× **Marquette Parko lietuvių** parap. Šv. Teresės draugijos susirinkimas įvyks antradienį, vasario 4 d., 7:30 val. vak. mo- kyklos salėje. Su šiuo susirinki- mu pradedamas naujų narių va- jus. Raginamos parapijos mote- rys įsirašyti į šią organizaciją. Visos kviečiamos atvykti šian- dien į susirinkimą.

× **Liet. R. Kat. Susivienijimo** Amerikoje 160 kuopos metinis narių susirinkimas įvyks vasa- rio 9 d., 1 val. p. p. Nekaltc Prasišėjimo parapijos mokyklos patalpose, Brighton Parke. Pra- šomi visi kuopos nariai daly- vauti. Bus aptarta ir Susiv. sei- mo reikalai.

× **Petras Petrakis**, Rich- mond Hill, N. Y., dėkodamas už "Draugo" kalendorių, pris- iuntė 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× **"Fragmentai iš praities miglų"** atsiminimai yra knyga verta didelio dėmesio. Moky- A. Ryliskis surinko įvairius tragiš- kų įvykių komunistinėje, ca- rininėje Rusijoje ir Lietuvoje, pradedant su 1863 metais ir baigiant 1944 m. Knyga gauna- ma "Drauge". Kaina \$12.50 minkštais viršeliais ir \$15.00 kietais. Rašykite: "Draugas" 4545 W. 63 rd Street, Chicago, Ill. 60629. (pr.)

× **Didžiajam lietuviui**, mie- lam prof. generolui **STASIUI DIRMANTUI** mirus, sav. kūrė- jas Jonas K. Karys ir žmona, reikšdami garbingojo velionies belūdintiems užuojautą, paau- kojo Lietuvių Fondui 25 dol. LF adresas: 2422 W. Marquet- te Rd., Chicago, Ill. 60629. (pr.)

× **Antras Kaimas ir Vokali- nis Stud. Vienetas** Vaiva stro- pai ruošiasi Užgavėnių kaukių šokių vakaro programai, kuri į- vyks vas. 8 d., 6:30 val. vak., Jaunimo centre. Rengėjai lau- kia skaitlingai visų atsilankyti. (pr.)

× **Fabijonas Valinskas**, LB Marquette Parko apylinkės vi- cepirmininkas, telkia lėšas jau- nimo organizacijų ruošiamam Vasario 16 d. minėjimui, kuris įvyks vasario 14 d. 7:30 val. Jaunimo centre. Simas Kudirka atvyksta susitikti su Chicago jaunimu.

× **ALLAS** (Amerikos lietuvių inž. ir architektų sąjunga) mo- terų pagalbiniu vienetu metinis susirinkimas įvyks vasario 9 d. 3 val. B. B. Nainių namuose, 6804 So. Maplewood Ave. Pro- gramoje inž. B. Nainio įspū- džiai iš išvykos į Australiją. Vieneto narės nuosirdžiai kvie- čiamos šiame susirinkime daly- vauti.

× **Cicero lietuvių katalikių** dukterų klubo susirinkimas į- vyksta šiandien, vasario 4 d., 7:30 val. vak.

× **Šv. Kryžiaus ligoninė** ren- gia anglų kalbos kursus vi- siems, kurie nori šią kalbą to- buliau išmokti. Kursai prasidės kovo 3 d. Į kursus registruotis reikia iš anksto: tel. 434-6700, ext. 414. Pamokos vyks darbo dienomis nuo 12:30 iki 3:30 val.

× **Kun. Simonas Morkūnas**, Šv. Kazimiero parapijos kleb- nas Sioux City, Iowa, yra nuo- latinis daugelio labdarinių pa- stangų rėmėjas. Nepamiršta ir "Draugo". Neseniai jis vėl pris- iuntė 25 dolerių auką. Esame labai dėkingi.

× **Liet. Bendruomenės Hart- fordo**, Conn. valdyba paskyrė ir prisuntė "Draugui" 15 dolo- rių auką. Nuosirdžiai dėkojame.

× **Juozas Pileika**, Chicago, Ill., atnaujinamas prenumera- tą pridėjo 10 dolerių auką. La- bai ačiū.

× **Petras Griganavičius**, Downers Grove, Ill., prie prenu- meratos mokesčio pridėjo 12 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Margaret S. Samatas**, Westfield, N. J., aukėjo "Drau- giui" 7 dolerius. Dėkojame.

× **Antanas Adamaitis**, Man- chester, Conn., pratešdamas prenumeratą pridėjo 7 dol. au- ką. Ačiū.

× **Aukų po 5 dolerius** prisiu- ntė: Albertas Tamošiūnas, Chica- go, M. Svilenė, Flushing, Povilas Stelmokas, Hickory Hills, Vyt. Ramanauskas, Chicago, Marcela Martin, Cicero, L. Špuras, Chicago. Visiems maloniai dėkojame.

CHICAGOS ŽINIOS

GAISRE ŽUVO 4 VAIKAI

Užsidegus namui 5811 So. Michigan Ave., Chicagoje, žuvo keturi kūdikiai nuo 10 mėn. iki 2 m. amžiaus ir jų senelis Ja- mes Webb, 58 m. Visi jie buvo antrame aukšte ir sudegė, kad negalima atpažinti. Kažkaip iš- sigelbėjo tik vienas, 3 m. am- žiaus vaikutis.

ATGAIVINS AERODROMĄ

Naujai sudarytas Piliečių ko- mitetas Midway aerodromui at- gaivinti iki vasario pabaigos ti- kisi surinkti 25,000 parašų, pra- šant, kad būtų padidintas lėk- tų judėjimas Midway aero- drome. Jau susidarė 70 savano- rių, kurie lankys namus, rink- dami parašus.

PAGALIAU ISLEIDO

Po daugelio mėnesių pastan- gų, pagaliau pavyko rusui Ser- gejui Ignashevui, 37 m. gauti lei- dimą vykti į Chicago, gyventi su savo žmona Diana Neme- c. Su ja yra Maskvoje susituokęs 1974 m. liepos 14 d.

AZALĖJŲ IR KAMELIJŲ PARODA

Garfield ir Lincoln parkų šil- tadaržiuose, Chicagoje, azalėjų ir kamelijų parodos vyks nuo vasario 8 iki kovo 2 d.

Čiurlioniečiai, išbuvę ansamblyje po 20 metų, buvo apdovanoti žymenimis. Iš k.: V. Plečkaitis, O. ir A. Mi- kulskiai, Dabryla, Bielskus, Dundurienė, Steponienė, Čitulis, Butkus, Gylis, Karsokas ir Ziedonis.

Nuotr. J. Carlos

IŠ ARTI IR TOLI

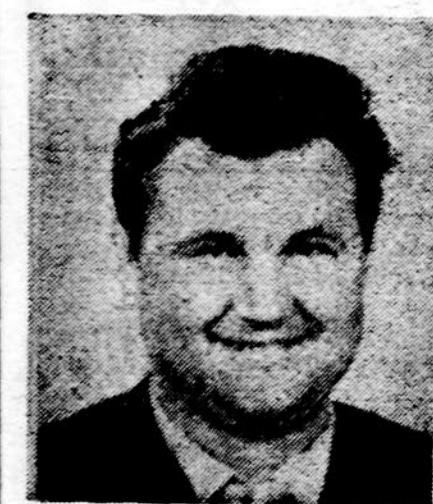
J. A. VALSTYBES

— **Phoenix, Ariz.**, Vasario 16- sios minėjimas ruošiamas vasa- rio 16 d. Minėjime dalyvaus: Amerikos kariuomenės teisėjas Jurgis Gilaudys iš Fort Huachu- ca, Az., paskaitininkas Sta- sys Paltus iš Los Angeles ir so- listas Antanas Pavasaris iš L. A. Be to, programą pajavins lietuvių choras, vadovaujamas muzikės Onos Metrikienės.

— **Emil Grenda**, iš Phoenix, Ariz., elektros inžinierius, kartu su šeima išvyko į Iraną dviem metams. Em. Grenda, nors yra trečios kartos lietuvis, bet įvai- riomis progomis pasisako už Lietuvą. Yra lietuviams kalbė- jęs Vasario 16-tos minėjime ir kėlęs Lietuvos laisvės klausimą vietinėje spaudoje. Jo tėveliai gy- vena Phoenixe. Mamytė yra uo- li Lietuvių choro narė.

— **Žurn. Vladas Mingėla** savo žiemos atostogas leidžia Phoeni- xe. Jis yra parašęs Kun. A. Mi- luko biografiją ir neseniai išlei- dęs knygą "Medinis Dievas".

— **Kun. Pranciškus Kūra** iš

Povilas Savickas, Buenos Aires, Ar- gentinai, šv. Cecilijos choro diri- gentas, vadovaus chorui Vasario 16 d. Buenos Aires katedroje.

Spring Valley, Ill., kur yra šv. Onos parapijos klebonas, buvo atvykęs į Phoenixą, Ariz., savo dėdės Wm. Sandaro aplankyti. Sausio 12 d. koncelebravo lietu- viškas Mišias ir pasakė turinin- gą pamokslą. Šv. Onos parapija, kur dabar dirba kun. Kūra, yra buvusi lietuviška parapija. Da- bar ten viskas jau angliskai, tik evangelija dar ten tebeskaitoma lietuviškai Mišių metu.

— **Kazimieras Barauskas** į Phoenixą, Ariz., beveik kas žie- mą atvyksta iš Woodhaveno, N. Y. Žiemą jis čia atsigalva. Daug vaikšto ir džiaugiasi saulute, kuri jį glosto kiekvieną dieną.

— **Rokas Kušleika** su žmona iš Duquesne, Pa. ir sūnus Ed- vardas iš Washington, D. C. at- vyko į Phoenixą sveikatos pa- taisyti. Rokas jau turi 88 me- tus amžiaus, bet dar stiprus. Jie visi naudojasi pusseserės Helen Brothers - Bičauskaitės globa, pas kurią yra sustoję.

— **Lietuviai aprašyti National geographic žurnale.** Sužavė- tas lietuvių tautiniais šokiais ir kitais kultūriniais eksponatais, kurios jis užtikio Baltimore miesto aikštėje per vieną lietu- vių pasirodymą, autorius Fred Kline, atrado ir savo senai už- mirštą lietuvių. Autoriui Kli- ne bėruošiant ilgoką aprašymą iš Baltimore bendro gyvenimo teko aplankyti lietuvių festivalį. Kline sumini lietuvių kalbos se- numą, lietuvių kovą prieš sovie- tus, poetą Donelaitį, Baltimore patriarcho Nadą Rastenį ir ki- tus. Rašytojas baigia, sakydama- kas kad jo seneliai kilę iš Lie- tuvos, kad jie suamerikonėjo, ir kad jis "šiandien, pirmą kartą įvertinu savo lietuvišką kilmę". Straipsnis iliustruotas pusės puslapio dydžio spalvota nuo- trauka šokančio lietuviško jau- nimo.

— **Juozas ir Malvina** (Kara- lina) Ugnaskiai, St. Pete., Fla., veiklūs lietuvių. Jų vaikai yra Aldona, Birutė, Vytautas, kuris klube ilgą laiką ėjo vice- pirmininko pareigas, dabar iš- rinktas klubo direktorium. Mal- vina ir jos brolis Karaliūnas, il- gą laiką dainavę klubo chore, o dabar padainuoja ir klube.

— **Vincas Bilskis** iš Bostono ir **Antanas Dovydas** iš Clevel- lando nusipirko St. Bete. Beach.

Zinoma Australijos veikėja Jūratė Reisgytė sausio 17 d. susituokė su dr. Ramučiu Zakarevičium. Vestuvės įvyko Sydnejuje. Jūratės ir Ra- mučio lietuviška veika Australijoje ir Amerikoje plačiai žinoma ir Syd- nejaus lietuvių džiaugiasi ir didžiuojasi nauja lietuviška šeima.

Nuotr. V. Vilkaičio

1001-SIS ČIURLIONIEČIŲ KONCERTAS

Kažin ar mūsų dainos bei muzikos istorijoje yra kada nors buvęs kitas vienetas, kaip Čiurlionio ansamblis — išgyve- nęs savo amžiaus 35 metus ir per tą laiką suruošęs tūkstantį koncertų. Šis reikšmingas fak- tas ir graži suaktyvė, dargi ja- risant su mūsų meno genijaus muziko ir dailininko M. K. Čiur- lionio gimimo 100 metų sukak- timi, buvo pereiną sekmadienį atžymėta Chicagoje, kai Mari- jos aukšt. mokykloje koncerta- vo iš Clevelando atvykusių 100 ansamblio narių su dirigentu ir ansamblio menine siela kompo- zitorium Alfonsu Mikulskiu.

Koncertą pradėjo mišrus cho- ras, atlikdamas M. K. Čiurlio- nio Sanctus, A. Mikulskio Taut- os dainą, Močiute mano, M. Petrausko Gegužinę dainą, S. Strolis Linelius ir J. Gruodžio Zvejus.

Ansamblio vyrų choras gra- žiai tvirtais balsais padainavo keturias A. Mikulskio, J. Gruo- džio, J. Gaidelio ir V. Jakubėno kompozicijas. Priedo klausyto- jai išprašė dar vieną — Noru- miego. Nemažiau gražiai daina- vo ir moterų choras, į kurio koncerto programą gražiai įsi- jungė kanklių ir skudučių or- kestras (11 kanklininkų, jų ir 6 skudutininkai). Pirmiausia Danutė Bankaitytė kanklėmis atliko A. Mikulskio Lietuvišką rapsodiją Nr. 2. Čia ji pasirodė kaip aukšto lygio kanklininkė, sugebanti meniškai ir techniškai požiūriu puikiai valdyti šį in- strumentą ir iš jo išgauti tai, kas kitiems kanklių muzikos mėgėjams nepavyksta. Ta pati Bankaitytė kanklių duete kartu su Lile Sniečkute atliko A. Mi- kulskio "Jaunystės žaismą". O visas kanklių orkestras kartu su moterų chorą ir soliste Ire- na Grigaliūnaitė gražiai išpildė A. Mikulskio stilizuotų keturių liaudies dainų muzikinę pynę.

Gerą įspūdį padarė ir tauti- nių šokių grupė (vadovai A. Bankapetris ir Rūta Motiejū- naitė), pašokęs kalvelę, subatė, suk suk ratelį ir lenciūgelį.

Paskutinėje koncerto dalyje pasirodė mišrus choras su kan- klių orkestru ir solistais — I. Grigaliūnaitė, A. Giliu, V. Pleč- kaičiu, B. Butkum. Suskambėjo labai sena lietuvių daina Skam- ba, skamba kankliai, žvenk žir- geli. Buvo pateikta įdomi Ram- byno baladė, Čia liūdnas kraš- tas, Vestuvių baladė ir Papatė- lis. Tai beveik išimtinai A. Mikulskio kompozicijos. Kon- certas baigtas tradiciniu čiur- lioniečių Namu.

Klausytojai, kurių buvo be- veik pilna salė su balkonu, čiu- rlioniečių labai šiltai sutiko ir nesigailėjo užpelnytų plojimų. Kai kurias dainas turėjo pakar- toti. Čikagieškes merginos apdo- vanojo ansamblio vadovus ir so- listus gėlėmis. Koncertą rengu- sios Religinės šalpos vardu pa- dėkos žodį tarė kun. K. Kuz- minkas, rengėjų ir klausytojų vardu linkėdamas toliau puose- lėti lietuviškos liaudies dainos ir muzikos tradicijas.

Malonu pastebėti, kad Čiu- rlionio ansamblis, nežiūrint fak- to, kad per 35 gyvenimo metus kelis kartus pasikeitė jo daly- vių — dainininkų skaičius, te- bėra tvirtas, gyvas ir kad gre- ta senesnio amžiaus dainininkų, turi nemažą skaičių jaunų šokė- jų, choristų, muzikantų. Di- džiausi nuopelnai čia tenka il- gameiui ansamblio vadovui komp. Alfonsui Mikulskui, kan- klių orkestro vadovui Onai Mi- kulskienei, chormeisteriui Ry- tui Babickui, solistei Irenai Gri- galiūnaitėi ir kitiems. Ansamb- lio valdybą sudaro: Vl. Plečkai- tis (pirm.), Raimundas Butkus, Paulina Mašiotienė, Doma Ra- zonienė, Vyt. Sniečkus, Pr. Mašiotas ir Giedrius Lazdinis.

Jų, o taip pat rengėjų dėka čikagieškiečiai turėjo malonią pro- gą porą valandų pasiklausyti tikros lietuviškos muzikos, dai- nų, pasigėrėti tautiniais šokiais, pasveikinti ansamblių jo 35 m. suaktyvė, dargi ja- risant su mūsų meno genijaus muziko ir dailininko M. K. Čiu- rlionio ir savo mintimis nukeliauti "Namą". (bk)

GRAZUS ŠAULIŲ VAKARAS

Vasario 2 d. Jaunimo centre Vytauto Didžiojo šaulių rinkti- nės meno kuopelės artistai su- vaidino 3-jų veiksmų komediją "Pavogta mylimoji". Suvaidin- ta gerai, daug įdėta darbo. Ti- pai ir sceniniai bruožai išlygi- ni, vaidinimo slinktis norma- la. Koksoro grimas atliko veikalą. Žygo apšvietimas tinkamai de- rinosi prie veikalo. Kvirino Ru- nimo režisūra tinkama. Vaidin- tojai savo vaidmenis atliko ge- rai.

Vaidinime dalyvavo: Pranas Tomkevičius, Salomėja Petraus- kienė, Rima Petračiūtė, Luci- ja Kojak, Jonas Platakis, Felek- sas Kasparas ir Stasys Stanai- tis. Meno kuopelėi vadovauja Juozas Petrauskas, kuris dėko- jo vaidintojams ir šauliams už malonų atsilankymą.

Vaidintojos apdovanotos ro- žių puokštėmis. Padėką prikla- so vaidintojams, režisieriui ir kitiems prisidėjusiems prie vei- kalo pasiekimo. Žiūrovai, ku- rių buvo arti plinė salė, vaidini- mą priėmė šiltai, džiaugėsi links- mu turiniu, vaidintojams atsidė- kojo gausiais plojimais.

J. Kaunas

GRIEZCIAU KONTROLIUOS

Nusistatyta griežčiau kontro- liuoti Chicago miesto susisieki- mo šoferius, kad jie nebūtų įsi- gėrę ar nevartotų narkotikų, nes dėl šių priežasčių buvo eilė nelaimių.

PATIKSLINTA IR PAGRAZINTA LAIDA

Plačiausiai žinoma virimo knyga

Popular Lithuanian Recipes

Suredagavo

Juozapina Daužvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuve iš- leido šestąją laidą šios populiarios vi- rimo knygos. J. Daužvardienė vėl pa- tikslino ir pagrazino šią laidą naujais papuošimais.

Tai geriausia dovana naujom žmo- nom ar marčiom. Daugelis apdova- noja kitataučius supažindinti juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukelusi daug pasiekimų lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organi- zacijose.

Knyga yra labai gražiai įršta ir spalvotomis iliustracijomis. Labai pa- togi vartojimui.

Užsakykite ją paštu:

DRAUGAS Knygų Skyrius
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Kaina \$3.50. Pridėkite 30 centų pašto išlaidoms. (Illinois gyventojai pridėkite 10 centų mokesčiams ir paš- tui)